

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 16, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIS - FEBRUARY 16, 1994

Nr. 32

Žinios iš Lietuvos - Elta

Įteikti valstybės apdovanojimai

Vilnius, vasario 15 d. (Elta) - Prezidentas Algirdas Brazauskas antradienį įteikė apdovanojimus Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui ir mokslui nusipelnusiems žmonėms. Prezidento dekretu jie apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinais ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliais Lietuvos valstybės atkūrimo dienos - Vasario 16-osios - proga.

Apdovanojimai buvo įteikiami Prezidento salėje. Ceremonijoje dalyvavo Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, Seimo nariai, prezidento patarėjai, kultūros, meno, mokslo darbuotojai.

Pradėdamas apdovanojimo ceremoniją, prezidentas Brazauskas pasakė, kad savotiška valstybės tęstinumo sąsaja yra tai, kad šiandien įteikiami apdovanojimai trims nepriklausomos Lietuvos Gedimino ordino kavalieriams - Stasiui Bačkiui, Vladiui Patalauskui ir Antanui Malijoniui. Taip pat buvo apdovanoti Lietuvos kariuomenės savanoris, dimisijos kapitonas Vladas Patalauskas, mونسijoras Kazimieras Vasiliauskas, pedagogikos mokslų habilituota daktarė Meilutė Julija Lukšienė, pirmoji moteris ir taip pat pirmoji pedagogė, apdovanota Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Apdovanojamųjų būryje - teisininkas, istorijos mokslų daktaras, Lietuvos Mokslų akademijos narys korespondentas, dabar Seimo narys Juozas Bulavas, Vilniaus universiteto profesorius, Lietuvos Mokslų akademijos tikrasis narys Vytautas Mažiulis, žymus lietuvių teatro režisierius aktorius Juozas Miltinis, dirigentas, smuikininkas, Lietuvos kamerinio orkestro vadovas profesorius Saulius Sondeckis, taptytojas, menotyros mokslų daktaras profesorius Augustinas Savickas. Pagerbti skulptoriai Vytautas Kašuba, viena ryškiausių disidentinio judėjimo asmenybių Viktoras Petkus, krepšininkas Stepas Butautas, boksininkas Algirdas Šocikas ir Danas Pozniakas.

Apdovanoti ir užsienio piliečiai.

Baigta diskusija Seime vidaus politikos klausimais

Diskusija Seime apie Lietuvos vidaus politiką, ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus nuomone, nebuvo konstruktyvi. Opozicija daugiausia siekė dezinformuoti Seimą ir visuomenę apie Lietuvos ekonomijos būklę, iš esmės nepateikdama jokių pasiūlymų jai gerinti. Tačiau ministras pirmininkas pažadėjo, kad Seimo narių pastabas vyriausybė atidžiai išnagrinės.

Diskusija apie vidaus politiką prasidėjo praėjusį ketvirtadienį. Joje dalyvavo per 30 Seimo narių.

Daugiausiai kritikos prezidentas, vyriausybė, kitos vykdomosios valdžios institucijos sulaukė dėl ekonominių reformų, ypač žemės ūkyje, nesklaidumų, pernelyg lėtą privatiza-

vimo tempų, nusikalstamumo didėjimo, vis labiau įsigalincios korupcijos.

Tačiau, daugelio Seimo narių nuomone, tai buvo ginčas tarp Seimo daugumos ir opozicijos, kurio metu vieni į kitų argumentus nelabai norėjo įsiklausyti. Jokių dokumentų diskutuojamų klausimų Seimas nepriėmė.

IBM kompiuteriai bus gaminami Lietuvoje

Antrajame šių metų pusmetyje Lietuvoje bus pagaminti pirmieji naujausios IBM modelių kompiuteriai. Šiemet jų ketinama pagaminti 15-20 vienetų, kitamet - maždaug 1,000, o nuo 1997-ųjų - iki 100,000 per metus.

Vadinamieji RISC architektūros personaliniai kompiuteriai bus gaminami naujoje kompiuterių projektavimo ir gamybos firmoje „Sigmanta“. Kompiuterių pagrindas bus naujausi, perspektyvūs „Power PC“ mikroprocesoriai, kurių masinė gamyba pasaulyje prasidės tik šiais metais. Lietuvos įmonė juos pirs iš IBM. Ši firma taip pat parduos visą būtiną techninę įrangą, technologijas, elementus, teiks informacinę paramą.

Gaminti šią techniką Lietuvai pasiūlė pasaulinės įmonės IBM Vokietijos naujų technologijų vystymo laboratorijos vadovai.

Vasario 9-ąją Vilniuje pasirašytas protokolas, numatantis konkrečius kompiuterių konstravimo ir gamybos darbus 1994 metais. Spaudos konferencijoje ketvirtadienį Vokietijos IBM vadovas Arnold Blum pasakė, jog Lietuvoje yra puikių galimybių pasiekti Vakarų lygį. Manoma, kad iš pradžių Vilniuje pagamintas kompiuteris kainuos maždaug 10,000 litų, tačiau pasiekus planuojamą gamybos apimtį, kaina sumažėtų apie 40 procentų.

Lietuviški šilumos skaitikliai

Lietuvos įmonės jau pradėjo modernaus lietuviško šilumos (šilto vandens) skaitiklio „Termiklis“ gamybą. Prietaisas pritaikytas imonių bei gyvenamųjų namų reikmėms.

Skaitiklis atsparus nešvariam „arbatos spalvos“ vandeniui, nes matavimo įtaisą sumontuotas iš patikimų vietinės gamybos detalių. Importiniai skaitikliai pritaikyti švaram, filtrų išvalytam vandeniui. Todėl užteršti lietuviški vandeniniai, jie tampa nepatikimi.

Skaitiklį išbandė Valstybinės energetikos sistemos Metrologijos tarnyba Vilniuje. Skaitiklis atspindi per vieną mėnesį - sutaupyta net apie 70% šilumos kiekio. Mat, „Termiklis“ padeda šilumos vartotojams reguliuoti šilumos srautą.

- Vidutinis atlyginimas Lietuvoje 1993 metų rudenį buvo mažesnis, negu kitose Baltijos šalyse. Gruodžio mėnesį vidutinis atlyginimas Lietuvoje - 291 litas (apie 75 dol.). Perskaiciavus į litus, Latvijoje vidutinis atlyginimas - 467 litai, Estijoje - 419 litų. Kaliningrado srityje - 364 litai. Tik

1918 m. vasario 16 dieną Lietuvos Steigiamajam Seimui pateiktas Lietuvos nepriklausomybės, Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių surašė peticiją, kurioje prašė, kad JAV pripažintų Lietuvą nepriklausoma ir de jure. Per metus jie šiai peticijai surinko 1 milijoną parašų. Iriše juos į 138 knygas,

jie 1921 m. gegužės 30 dieną atvykę į Washingtoną jas įteikė JAV prezidentui Warren G. Harding. Čia matoma dalis jų delegacijos, ta proga nusifotografavusi prie Baltųjų rūmų. JAV vyriausybė Lietuvą pripažino nepriklausoma de jure 1922 m. liepos 28 dieną.

Vyriausybė kaltinama pensininkų ir invalidų genocidu

Vilnius, vasario 1 d. - Pensininkams vis labiau atsiliekant nuo kylančių kainų ir dėl to pensininkų bei kitų valdžios šelpimo reikalingų žmonių būklei pasidarius kritiškai, pernai gruodžio mėnesį Lietuvos Pensininkų ir Invalidų Koordinacinė Taryba ėmėsi surengti viešą visuomeninį Lietuvos vyriausybės teismą, kaltinant ją pensininkų ir invalidų genocidu.

Kaip rašo apie tai „Lietuvos aidas“, renkant duomenis šiam teismui, socialiai remtinėms žmonėms išplatintos anketos su klausimais apie jų pajamas, gyvenimo sąlygas. Akcijos organizatoriai pensininkų pareikišius rinko iki vasario 10 dienos. Iki vasario 1 d. jau buvo surašę apie 2,000 užpildytų anketų iš visos Lietuvos.

Parodyti, kad pensininkų būklė Lietuvoje tikrai nebeįmanoma, minėtiosios pensininkų organizacijos pirmininko pavaduotoja Marija Garšvienė „Lietuvos aidą“ korespondentui Valdui Sutkui pristatė medikų parengtą lentelę. Pagal joje pateiktus apskaičiavimus, esant normalioms gyvenimo sąlygoms, pensinio amžiaus žmonėms per parą su maistu būtina gauti tarp 1,981 ir 2,138 kcal energijos, o tam reikia suvartoti apie 65 g baltymų, 70 g riebalų, 290 g angliavandenių.

Kiti skaičiavimai rodo, kad vartojant įprastus maisto produktus: duoną, pieną, sviestą, mėsą, kiaušinius, daržoves ir norint sukaupti medikų nurodytą energijos kiekį, maistui kasdien reikia skirti apie 4,2 litrų, taigi per mėnesį susidaro 128 litų suma. Tuo tarpu pensijų dydis šiandien svyruoja nuo 70 iki 110 litų, o išlaidas sudaro ne tik maistas. Vien komunalinėms paslaugoms, šildymui bei elektrai kas mėnesį reikia skirti apie 50 lt. O kur dar seniesiems žmonėms būtini vaistai, bent minimalios išlaidos drabužiams. Yra ir visokeriopai gyvenimo

gyventi. Žmonės miršta, tačiau dažnai net pasilaidoti nebeteuri už ką. Tiesa, pensijos kartkartėmis keletą procentų vis padidinamos, tačiau, pasak pensininkų, tai tik iliuzija: tuoj pat pabrangsta ir maistas, pakyla kainos už komunalinius pataravimus.

Pensininkai imasi akcijos

Todėl, nebeimtydama kitos išeities, pernai gruodžio mėnesį Lietuvos Pensininkų ir Invalidų Koordinacinė Taryba ryžosi kardinaliam žingsniui - buvo nuspręsta surengti viešą visuomeninį vyriausybės teismą, kaltinant ją pensininkų ir invalidų genocidu.

Pasak M. Garšvienės, ši akcija, kaip ir žemdirbių streikas, - ne politinio, o ekonominio po-

būdžio. Tai tiesiog paskutinis prieskoniškas gestas. Tačiau organizatoriai nuolat susilaukia grąsinimų. Žadama susprogdinti patalpas Vilniuje, kuriose renkami pareiškimai, susidoro su aktyviaisiais žmonėmis, grasinama net pensininkus priglaidusiais Laisvųjų profesų jungų bendrijos vadovams.

Viename anoniminiame laiške rašoma: „Tai atviras valdžios niekinimas... Neteiskite ir nebūsite teisiami. Nedaug kas į tai teigiamai pažiūrės, nes už tai galima ir tikram teisme atsistoti... Reikia tik nieko nepagręsti, neprašyti ir tada užteks... Ir jei kas verkia dėl to, tai prie viso to privedė pripuolęs prie valdžios muzikantas ir debilas Vagnorius“ (kalba netaisyta - V.S.).

Ekonominė stabilizacija - tik iliuzija

Vilnius, vasario 12 d. (AGEP) - Ekonominis tyrimų centro direktoriaus pavaduotojas R. Darulis pastebi, kad Lietuvos prezidento minima ekonomijos stabilizacija tėra iliuzija, kuriama užsienio kreditų dėka. Nors prezidentas skundžiasi dėl mažų investicijų, bet jo vyriausybės politika sukuria visiškai nepalankią atmosferą investavimui. Pranešime sakoma, kad bendromis vyriausybės ir banko pastangomis pavyko sustabdyti infliaciją. Tačiau iš tikrųjų infliaciją sustabdė Lietuvos Bankas, o vyriausybė banką apkaltino įvairiais nusikalstamais, banko pirmininkui ruošia teismą. Brazauskas nepatenkintas Centre privatinizavimo komisija, tačiau jis pats į komisijos sudėtį pasiūlė „vidutinio lygio klerkus“, o ne rimtus politinius pareigūnus.

Lietuvos Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis prezidento pranešimą pavadino partiniu pranešimu. Landsbergis pastebi, kad pranešime visai nutytilimas gyventojų nusikurdinimas.

Prezidentas Brazauskas kaltina, kad kai kurios grupės valdžioje priešinosi permainoms, bet juk jis pats siekė, kad piramidė būtų iš „vienos me-

džiagos“, t.y. Brazauskui artimų buvusios sovietinės valdžios sluoksnių.

Pranešime net neužsimenama apie prarastas žmonių santaupas, kurias būtų galima kompensuoti, jei žmonių sukauptas valstybės turtas nebūtų iššvaistytas būtent korumpuotose nomenklatūrinės privatizacijos būdais.

Baisiausia pranešimo vieta Vytautas Landsbergis vadina nuostata, kad Lietuva tik tuo atveju esanti prieš Rusijos sieki gauti Jungtinių Tautų mandatą „tvarkos palaikymui“ buvusioje Sovietų Sąjungos teritorijoje, jeigu jis nebūtų bandomas taikyti Baltijos valstybėms. „Čia jau ne politika, net ir ne pragmatiškoji“, rašo V. Landsbergis. „Jeigu ji tyčinė, ji būtų patsididžiavimas. Jei netyčia, tai kas prezidentui tokius tekstus rašo? Ir nepataria, kad įdėmiai perskaitytų, prieš siųsdamas dailiai išspausdinti“.

Komentaro pabaigoje V. Landsbergis rašo, kad į klausimą, kodėl Lietuva nepasinaudojo Šiaurės Tarybos investicijų programa, neatsakoma, kaip ir į daugelį kitų klausimų. „Tarptautinių programų, kurios nesulaukė LDDP kompetencijos ir buvo perkeltos paremti kitas šalis, rastume ne vieną“.

Nelegali migracija per Pabaltijį

Kopenhaga, Danija, vasario 10 d. (AGEP) - Danijoje buvo sugauti 36 nelegaliai atvykę Šri Lankos piliečiai tamilai. Ištariama, kad jie galėjo atplaukti iš Baltijos valstybių. Tamilai plaukė pripučiamaisiais valtimis. Ant vienos iš jų yra užrašas „Nida“. Klaipėdoje yra iregistruoti du laivai „Nida“. Tačiau nė vieno iš jų plaukimo laikas nesutampa su tamilų išlipimu Danijoje. Patys tamilai iš pradžių minėjo Lietuvą, dabar tvirtina, kad atplaukė iš Latvijos. O Danijos radijas mini tik Rusiją ir Karaliaučių.

Priimti pakeitimai lito įstatyme

Vilnius, vasario 10 d. - Seimo biudžeto ir finansų komiteto nariai vėl svarstė lito ateitį. Kaip rašo „Respublikos“ laikraštis, Lietuvos prezidentui dar ši mėnesį pasirašyti siūlomame lito patikimumo įstatymo projekte atsirado dvi svarbios naujienos: pirmiausia atsisakyta kategoriškos nuostatos, kad lito ir su juo susietos bazinės valiutos santykis nekintamas, antra - siūloma įstatymu įtvirtinti komercinių bankų laisvę, pabrėžiant, jog jiems centrinio banko išpareigojimai keisti lito ir konvertuojamą valiutą oficialiu kursu nėra privalomi. Šeši komiteto nariai tokiame projekte pritarė, keturi pasisakė prieš.

Bedarbių skaičius pradėjo didėti

Vilnius, vasario 8 d. - Sausio mėnesį į Lietuvos darbo biržą kreipėsi beveik 12,000 darbo netekusių žmonių. Kaip rašo „Tiesos“ laikraštis, tai maždaug 1,500 daugiau, negu gruodžio mėnesį.

Lietuvos darbo biržos generalinio direktoriaus V. Šlekaičio manymu, tai rodo, kad netrukus nedarbas šalyje gali pradėti didėti. Jis numato, kad bedarbių skaičius gali ypač smarkiai išaugti kovo-balandžio mėnesiais.

Didžiausias nedarbas kaip ir anksčiau, yra Tauragės - 6,2%, ir Šilutės bei Akmenės rajonuose - 3,7%. Tarp miestų vėl išsiskiria Panevėžys - 2,3%.

Lietuviai į žmogaus teisių teisėjus

Vilnius, vasario 10 d. - Kaip rašo „Lietuvos rytas“, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas vasario 8 d. pasirašė dekretą, kuriuo teikia Europos Tarybos Parlamentinės asamblėjos sesijai rinkimams į Europos Žmogaus teisių teismo teisėjų kandidatus: igaliotąjį ambasadorių Belgijos Karalystėje, Nyderlandų (Olandijos) Karalystėje ir Didžiojoje Liuksemburgo Karalystėje Praną Kurį, Konstitucinio teismo teisėją Kęstutį Lapinską bei Policijos akademijos prorektorius Saulių Katuoką.

KALENDORIUS

Vasario 16 d.: Lietuvos nepriklausomybės šventė. Pelenų diena; Julijonas, Julijona, Vasaris, Laisvė, Tautis. Vasario 17 d.: Septyni Servitų steigėjai; Donatas, Donata, Viltė, Vaivėvilas.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS VADOVYBEI KEIČIANTIS

1994-96 metų laikotarpiui išrinkti Lietuvių Skautų sąjungos vadovybė savo pareigas vykdyti pradėjo š.m. sausio 30 d. LSS vadovybės pareigų perdavimas – perėmimas buvo dvi dienas Jaunimo centre, Čikagoje, vykusi darnios skautiškos veiklos išraiška.

Sausio 29 d. iš Čikagos, New Yorko, Bostono, Washington, D.C., Los Angeles, Floridos, Worcester, Texas valstijos ir Kanados susirinkę LSS vadovybės pareigūnai ir jų vadijos bendrose bei atskiruose posėdžiuose peržvelgė ligšiolinę LSS veiklą ir aptarė jos tęstinumo gaires. Tos pat dienos vakare Jaunimo centro kavinėje susirinkus arti pusantro šimto Čikagos ir apylinkių skautijos nariams, ėms vyko jauki skautiška sueiga-vakaronė. Sekmadienį, sausio 30 d., po šv. Mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Jaunimo centro maž. salėje įvyko iškilminga vadovybės pareigūnų pakeitimo pasiekimo sueiga, kurioje dalyvavo ir arti 200 Čikagos skautininkų, jų vadovų, ir jų svečių.

Stebint šio istorinio LSS įvykio nuoseklumą ir visus dalyvius gaubiantį broliškumą-seseriškumą, siūlėsi mintis, kad gal į tokius įvykius turėtume kviešti Lietuvos tarpusavyje besivaidijantius skautų, jų vadovus, es. Gal pasimokyti...

Dabar, iš laiko perspektyvos, žvelgdami į aną savaitę, mėginame su įvykiu susipažinti negalėjusius juose dalyvauti brolius ir seses.

ŠEŠTADIENIO VAKARONĖ

Lauke spirginantis šaltis, o Jaunimo centro kavinėje šilta, jauku. Gausiai susirinkę įvairaus amžiaus ir vyresniškumo laisvųjų brolių ir sesės tarpusavyje šnekučiuojasi, bendrauja su ilgesnį laiką nematytais iš kitų vietovių atvykusiais, iki tylą simbolizuojančių gestų vakaronę pradeda buvusi LS Sesių vyriausias skautininkės pavaduotoja vs. Laima Kiliulienė iš Bostono.

„Gyventi, reikšia nuolat pasirinkti, - vakaronę pradėdama prabyla sesė Laima. - Augant žmogaus sprendimai vis daugiau ir daugiau liečia kitus. Gyventi ir spręsti nelengva. Tačiau yra kas padeda. Organizacinė veikla yra viena tų talkininkų. Skautybė mums siūlo gaires, kurios padeda žmogui nepasiklysti“.

Simbolinis žvakių uždegimas pradėdamas LSS Pirmiosios pirm. vs. fil. Sigitui Miknaitiui uždegant skautybę simboliuojančią didelę žvakę.

Sesė Laimai tęsiant: „Skautybė padeda ugdyti sveiką tikinčio žmogaus pasaulėžiūrą, kad sprendimai būtų naresni ir vestų į gėrį. Išdėdė prisžadą STENGTI. Tik to ir tereikia. Nuolat – per visą gyvenimą stengtis! Stengtis vis pasirinkti tai, kas veda į gėrį!“

Žvakę uždeganti tarant, o visiems dalyviams atkartojant, „Aš pasižadu stengtis tarnauti Dievui“, žvakę uždega LS Brolijos Vyr. Skautininkas vs. Gediminas Deveikis.

„Aš pasižadu stengtis tarnauti Tėvynei“, - suplažda liepsnelė

LS Sesių Vyr. Skautininkės vs. Birutės Banaitienės žiūbta. „Aš pasižadu stengtis tarnauti Artimui“, - įtikinančiai skamba Akademinio Skautų sąjungos vadijos pirmininko vs. fil. Edmundo Korzono balsas, sušvinta dar viena liepsnelė.

Nuoširdžiai iš visų krūtinų plaukia „Dievui, tau Tėvynei, ir žmonijai“ daina, atliepanti į aną įžodžio pakartojimą. „Skautybė įkūrėjas Baden-Powell yra pasakęs: „Kiekvienas krašte lavinimo tikslas yra tas pats, būtent rūpintis tarnauti kitiems“, - tęsia sueigai vadovaujanti sesė Laima. „Mes turim visą eilę vadovų, kurie savo lavinimo tikslą puikiai atliko. Jų darba ir pastangas Lietuvių Skautų sąjunga įvertino suteikdama jiems žymenis, ar pakeldama vyresniškumo laipsnius“.

Pakviesta LSS Vyr. Skautininkė vs. B. Banaitienė papasakojo apie Gilvelio kursus, perskaito 1993 m. šių kursų baigimo aktą, išvardina kursus baigusius pavardes. Išvardintųjų šioje sueigoje dalyvauja tik jvs. Milda Arlauskienė iš Texas ir vs. Giedrė Penčylėnė iš Čikagos priemiesčių. Joms uždedami gilvelistų kaklaraiščiai, įteikiami kursų baigimą ženklintys kauliukai.

Tolimesnėje šios sueigos eigoje LSS Pirmiosios pirm. vs. fil. Sigitas Miknaitis pasidžiaugė, kad Lietuvių Skautų sąjunga yra plati kaip pasaulis - jos veikla darniai reiškiasi net keturiuose kontinentuose, dėkojo visiems šioje veikloje dalyvaujantiems. Vienas iš didžiausių šios kadencijos įvykių buvo Jubiliejinės stovyklos organizavimas ir pravedimas. Ta proga išreiškė padėką visiems LSS Tarybos ir Pirmiosios nariams, o taip pat ir Jub. stovyklos vadovams. Artimiausiomis bendradarbiams dėkojo asmeniškai rankos paspaudimu ir dovanomis.

Nuoširdžiais žodžiais ir dovanomis buvo padėkota ir LSS Tarybos ir Pirmiosios pirm. S. Miknaitiui už sėkmingą dvejų kadencijų vadovavimą LS sąjungai. Padėkos žodį ir dovanėles savo bendradarbiams, šioje sueigoje dalyvavusiems, įteikė ir Jub. stovyklos ūkio skyriaus vadovė s. Marytė Utz.

„Skautybė mums yra kelias į gėrį ir grožį, o šios kelionės ženklai – mūsų ISTATAI. Skautai su daina žengia pirmyn tuo pasirinktu keliu“, - tęsia sueigą sesė Laima Kiliulienė. O skautiškąjį kelią nušviesti kiekvienam kelio ženkliui – įstatyti žiebtai žvakutę kviečiami savanoriai broliai ir sesės. Kiekvieną žiebtimą dalyviai palydi daina, ar šūkiu.

„Kiek daug šviesos mūsų sąjunga teikia pasauliui!“ - paskutinei žvakei išliepsnojus sušunka sesė Laima, baigdama sueigą ir kviesdama visus skautiškam laužui.

Linksmam suskamba „Ugnelė, liepsnelė“, seka šūkliai, lydimi kitų dainų. Brolijos atstovai pakviečiami atlikti pasirodymą. Visi kažko tikiai, kai skautiška vorele priekinė išėina LSS Pirmia. O jie – plačiai šypsodami tik rankom „Sudiev“ pamojavę, laukia plojimų... Toks „išra-

LSS Vadovybės pareigūnų pasiekimo iškilmingoje sueigoje, Čikagoje, garbės žymenimis apdovanojamos nusielpusios skautininkės vs. Rita Penčylėnė ir vs. Irena Markevičienė. Žymenis prisega LSS Pirmiosios pirmininkas vs. Sigitas Miknaitis.

Nuotr. Ramunės Juodelienės

dingas“ be žodžių pasirodymas dalyvių palydimas atitinkančiu šūkiu.

Seserijai atstovauti pakviečiamos „Dainuojančios karnavietės“. Gražiai uniformuotų 14-ko dailių mergaičių chorelis su vadove vyr. skaute Gaile Butts, dirguojant jas kantriai dainuoti mokiusiai tuntininkė s. Ramutei Kemežaitėi, sudainuoja septynis skautiškas ir lietuvių liaudies daineles. Gražūs jauni balsai, malonios šypsenos, darnus dainavimas glosto širdį. Joms nešykštima plojimų, o išeinančias - vyresnės sesės apdovanoja gražiais gvardikų žiedais.

Akademinių skautų sąjungos pasirodymą atlieka akademiku Jubiliejinės stovyklos „Gaudeamus“ dalyviai, vadovaujant fil. ps. Vyteniu Kirvelaičiui. Pasikvietę naująjį LSS Tarybos ir Pirmiosios pirmininką vs. fil. Kęstutį Ječių, pasodina sostan, karūnuoja jį didžiule karūna, įteikia skeptrą ir pusratį apsupe deklamuoja atitinkamas eiles.

Vėl skamba dainos ir šūkliai, iki visi pakviečiami baigti laužą. Susisipietę ratu, supinė rankas dainuojame „O atsimenu namelį“, o niuniavimo lydimas vs. fil. K. Ječius deklamuoja Aisčio „Lopšinę“. Nu-stembame, nežinojome, kad savo tarpe turime tokį puikų deklamatorių. Tradicinė „Ateina naktis“. Užpūčiamos skaisčiai šviesios žvakių liepsnelės, baigiamas šis prasmingas, visus suartinantis susibūrimas.

Dar ilgokai bendraujama vaišinantis kava ir saldumynais, dalinamasi išpuošiais. Sesei Laimai Kiliulienėi priklauso didelė padėka už taip puikiai paruoštą ir pravestą sueigą. Kiek darbo ir pastangų tai pareikalavo gal žino tik tie, kuriems teko panašias sueigas paruošti. Ačiū, sese, Laima!

Apie pareigų perdavimo sueigą – kitos savaitės laidoje.

(Bus daugiau)

Klaipėdos dienos jūrų skautijos iškilmingoje sueigoje skautininko įžodį davė – jps. Alvydas Jonikas, jps. Milda Rudaitytė ir jps. Romas Česas.

„KERNAVĖS“ TUNTO SUEIGA

„Kernavės“ tunto Vasario 16-sios sueiga šeštadienį, vasario 19 d., 2 val. p.p. vyks Jaunimo centro mažojoje salėje. Visos „Kernavės“ tunto sesės prašomos dalyvauti pilnose išieginėse uniformose. Kviečiame visus tėvelius, skautininkes, -us, „Kernavės“ tunto rėmėjus ir bičiulius dalyvauti. Įvairiais klausimais prašoma kreiptis į tuntininkę s. Ramutę Kemežaitę, tel. 312-778-2679.

SKAUTIŠKI RENGINIAI Čikagoje

Kovo 6 d. – Tradicinė Čikagos skautų ir skautių Kaziuko mugė Jaunimo centre. Atidarymas 10:15 val. ryto.

NEAPDAINUOTI DIDVYRIAI

Čiurlionio galerijoje, Čikagoje, prieš daugelį metų buvo paroda. Rodoma dail. Dobužinskio paveiksli. Visi jie vaizduoja Lietuvos apylinkes. Mat dailininkas važinėjo po Lietuvą ir piešė gamtovaizdžius. Man besisukinėjant toje parodoje atlietuvių liaudies daineles. Gražūs jauni balsai, malonios šypsenos, darnus dainavimas glosto širdį. Joms nešykštima plojimų, o išeinančias - vyresnės sesės apdovanoja gražiais gvardikų žiedais.

O koks tai buvo vaizdas? Tai buvo Rietavo dvaro rūmai. Toli gražu nuo lietuviškos bakūzės. Bet skautų vadovas norėjo parodyti patį gražiausią Lietuvos vaizdą. Gal tokį, kurį jis išnešiojo per dešimtmečius savo širdyje. Jam Lietuva puiki, kaip tie Rietavo dvaro rūmai. Ir mums visiems ji tokia. Su kryžiais, kopytelėmis pakele, su pilialakniais, švelniai tekančiomis upėmis, su debesėliais plaukiojančiais padangėje. Jam širdyje susipynę prisiminimai apie Lietuvą. Jam bakūžė ar dvaro rūmai – tas pat. Jam Nemunas, kaip Mississippi upė. Buvau beprasinešas pataisyti skautininką, bet susilaikiau. Ir kaip gerai padariau. Tegul jam, ir jo skautukams, Lietuva išlieka šviesi, didinga. Bet tikrovė šiek tiek skiriasi. Bakūžė netampa Rietavo rūmais. Kartais

dar blogiau. Tiek dešimtmečių kentusi okupaciją dar ir šandien neišsivaduoja. Rankose išgraužtas retėžis žymes sunku panaikinti.

O gal sutikime su skautininku ir, kada nors, jis parodės Rokefelerio centrą New Yorko, pasakys: „ar atsimenate, kada jums pasakojau apie Lietuvą? Tokių pastatų Lietuvoje pilna panemuniais“.

Bet ar mums reikia tu didžiulių pastatų? Mums reikia lietuviškos dvasios, kuri gimdė galiūnus, kurie skelbė kilnius idealus. O jų buvo nemažai. Jie visi atnešė savo duoklę stiprinant lietuvišką dvasią. Prie jų priskaitau ir tą skautininką, kuris taip nuoširdžiai skiepjo lietuviškos idealus savo skautukų širdyse.

Nežinau to skautininko pavardės. Nežinome ir daugelio kitų nuoširdžių dirbusių ar tebedirbančių skautiško jaunimo auklėjime. Tai vis neapdainuoti didvyriai. Tik nedidelei daliai darbuotojų tenka garbė patekti į laikraščio skiltis, į istoriją, o kiti palieka atsiminimuose. Man neteko sutikti skauto, kuris blogai atsilieptų apie savo buvusį vadovą. Atvirščiai! Su pasididžiavimu balse sako: „jis buvo mano draugininkas, tuntininkas“.

v.s. Vladas Vijeikis

Klaipėdos dienos jūrų skautijos iškilmingoje sueigoje skautininko įžodį davė – jps. Alvydas Jonikas, jps. Milda Rudaitytė ir jps. Romas Česas.

Nuotr. Jurgio Lendraitio

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuva –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Balandžio 10 d. – Lietuviškos skautijos veiklos 75 metų pabaigtuvės – akademija koncertas, pietūs ir pabėdavimas 2 v. p.p. Jaunimo centro didž. salėje.

Kiekvienas žmogus tepagiria tiltą, kuriuo pereina.
Anglų patarlė

DR. ROMUALDAS POVILAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Tel. (1-312) 767-7575

5780 Archer Ave.

(6 blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)

Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybe vidaus ir kraujų ligos

Ne chirurginis išsiplėtusiu venų gydymas

5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802

Pirm. antr. penkt. 9 v.v.-3 v.p.p.

ketv. 10 v.v.-7 v.v. trečd.

šešt. 10 v.v.-2 v.p.p.

Susitarimo nereikia trečd. ir šešt.

Sumokama po vizito

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA

7915 W. 171st

Tinley Park, IL 60477

(708) 614-6671

Valandos pagal susitarimą

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-5581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ – NERVŲ IR

EMOCIJOS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 96 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p.p.-7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.

trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.

penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 478-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v.v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDIAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

(312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 778-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4

6-9. antr. 12-6. penkt. 10-12. 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir kraujagyslių ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Mums nereikia jūsų atgailos –
Teatleidžia Motina – Tėvynė.
Klaupkitės prieš žemę Lietuvos,
Kurį daugyšk išdavė pamynė.

Klaupkitės prieš kaulus tremtinių,
Prieš Rainių miško šlaibą nykų,
Prieš klajones Lietuvos vaikų,
Kur pasaulis išblaškė liko.

Klaupkitės ant miesto akmenų,
Kur dega brolių kraujo žymės.
Klaupkitės prieš nevilį dieną,
Kurios buvo daug kam paskutinės.

Neįpratę niekam lenkt galvos,
Tiktai tyčiotis, išakineti ir teisti.
Klaupkitės prieš žemę Lietuvos
Ji viena tegali jums atleisti.

Tremtinė N. Rimkienė

LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA

BRONIUS NAINYS

Paruošiamųjų darbų padėtis

Vos tik savo kadenciją pradėjusi, dabartinė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba užsimojo įvykdyti vieną didelį ir lietuvių tautai bei Lietuvos valstybei labai svarbų uždavinį: paruošti ir išleisti Lietuvos kovų ir kančių istoriją ir taip neleisti pasauliui užmiršti jos didiosios dvidešimtojo amžiaus tragedijos, kainavusios lietuvių tautai apie trečdali žmonių. Maždaug prieš metus, pasitarusi su daugeliu tos srities žinovų Lietuvoje ir išeivijoje, PLB valdyba paruošė to darbo planą, jo vykdymo kalendorių, samatą, paskelbė ji visuomenės žiniui ir prašė pritarimo ir, žinoma, paramos lėšomis.

Tuo pačiu laiku pradėjom tartis su žinomais Lietuvos ir išeivijos istorikais ir kitais specialistais, o taip pat su „Mokslų“ leidykla Vilniuje dėl šio uždavinio įvykdymo. Pamažu buvo surastas ir pasikvietas istorijos vyriausiasis redaktorius bei visų paruošiamųjų darbų koordinatorių ir pradėjo telti bendradarbius. 1993 m. vasario mėnesį Vilniuje buvo pradėtas pirmųjų tomų ruošimas. Pirmasis tomas buvo pažadėtas išleisti praėjusią vasarą.

Deja, taip neisejo. Leidykla, nors ir žadėdama pirmąjį tomą atiduoti PLB valdybai 1993 metų liepos-rugpjūčio mėnesį, sutartį pasirašydama, jo išleidimo datą nukėlė į gruodžio pabaigą. Taip mes skubėjome tos istorijos ankstyviems

prenumeratoriams ir pirmiesiems aukotojams. Bet ir taip neisejo. Pažadas buvo nukeltas į 1994 metų vasario mėnesį. Jaudinomis, nerimavome, klabinome leidyklos duris, prašėme, ragino, pabrėždami leidyklai, kad laiko vilkinimas daro mus lietuviškos visuomenės apgavikais.

Ne mes vieni, PLB valdyba, tai išgyvename. Labai jaudinasi ir vyriausiasis redaktorius bei darbu koordinatorių Lietuvos istorijos instituto narys istorijos mokslo daktaras Gediminas Rudis, su kuriuo nuolatiniuose ryšiuose palaiko PLB atstovybę Vilniuje ir labai rūpinasi laiko kalendoriumi. PLB valdybos paprašytas, prieš pat Kalėdas dr. Gediminas Rudis atsiuntė mums pranešimą apie darbų eigą. Praleisdami grynai asmeniškai pastabas, pranešimą skelbiame ištisai, tikėdami, kad jis padės skaitytojams, ypač istorijos leidimui parėmusiems lėšomis, susidaryti aiškesnį padėties vaizdą.

Pranešimą, deja, turio pradėti ne pasigyrimais, o apgailestavimais dėl netesėtų pažadų ar perdėto optimizmo. Dokumentų rinkinį apie tremimus leidykla žada išleisti kitų metų vasario mėnesį. Mums aiškinama, jog laikai sukasi spaustuvė. Prašau patikėti, jog man nuo to nė kiek nelengviau. Puikiai suprantu, kaip jums svarbu kuo greičiau turėti bent šokių tokių pirmuosius darbo rezultatus,

todėl jaučiuosi labai nesmagiai. Dabar apie tai, kaip vyksta kiti darbai. Po kelių savaitių bus baigtas tomas „Tragiškieji Lietuvai 1939-1941 metai“. Jo autoriai: R. Žepkaitė (Lietuvos tarptautinė padėtis ir užsienio politikos poslinkiai ir sukrėtimai 1933-1939 m.), V. Žalys (Lietuvos užsienio politika 1939-1940), G. Vaskelis (Lietuvos ekonomikos būklė 1939-1940), G. Rudis (Vidaus politinio gyvenimo raida 1939-1940, sovietinė okupacija), J. Matusevičius (Lietuvos sovietizacija 1940-1941).

Kitų metų pradžioje E. Grunskis žadėjo baigti knygą apie tremimus. Deja, jis buvo pakliuvęs į bėdą. Spalio pradžioje pasigavo plaučių uždegimą su gana sunkiomis pasekmėmis ir porą mėnesių praleidė ligoninėje. Dabar jis jau dirba ir žada baigti darbą 1994 metų kovo mėnesį.

Tomą, skirtą karo laikotarpiui, rengia V. Brandišauskas (LAF-c atsiradimas, 1941 m. birželio sukilimas), R. Žizas ir A. Bubys (Nacių okupacinis režimas, antinacinė rezistencija, Lietuvos žydų tragedija, Armijos kraujo veikla). Jie pagrindiniai darbininkai. Labiausiai pasistumdami, tiriant sukilimą ir antinacinę rezistenciją. Galvojame, kad darbas galėtų būti baigtas 1995 m. vasarą.

Antisovietinei rezistencijai tirti subūrėme jaunų, veržlių žmonių kolektyvą. Pagrindiniai darbininkai yra A. Anušauskas, V. Kučinskis, A. Kašeta, D. Kuodytė. Visi turi savo „įtakos sferas“. E. Grunskis pasižadėjo parašyti apie sovietinių represijų sąrangos tikrą kovą su rezistentais. Buvome numatę ir daugiau žmonių, tačiau vieni, smarkiai dirbę archyvuose, nelabai sugeba analizuoti ir api-

bendrinti sukaupią medžiagą, o keletas, nepakėlęs materialinių nepreteklių, metė istoriko profesiją.

Tikimės, kad 1995 m. bus parengtas tomas, kuriame bus kalbama apie ginkluotos antisovietinės rezistencijos formavimąsi, suvienijimo ir vieningo vadovavimo problemą, partizaninio judėjimo sąrangas ir mastus, kovos taktiką ir kt. bendresnius dalykus. Reikalingi archyvai dabar prieinami ir šią galimybę stengiamės maksimaliai išnaudoti. Niekas negali būti tikras, jog taip bus visada.

Iš šio dr. Gedimino Rudžio pranešimo matyti, kad vienas tomas tikrai pasirodys šį (vasario) mėnesį ir dar penki ruošiami. Bet jis turbūt pamiršo paminėti vieną jau irgi parašytą tomą, dabar tikrinamą Amerikoje ir tiriamą galimybes jį čia spausdinti. Tas tomas, parašytas Lietuvos ambasadoriaus Vasiungtone, istoriko, taip pat Lietuvos istorikų instituto nario dr. Alfonso Eidinto, apima buvusio Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio gyvenimą. Šį tomą į Lietuvos kovų bei kančių istorijos seriją įtraukti buvo nutarta apgalvotai, nes jis yra apie vieno ryškiųjų Lietuvos valstybės vyrų – politikų visą Lietuvos kovų ir kančių pergyventą laikotarpį. Aleksandras Stulginskis šio šimtmečio pradžioje buvo ryškūs politinis kovotojas dėl Lietuvos nepriklausomybės, vadovaujantis politikas – Nepriklausomybės laikotarpio, vėliau – būdingas Lietuvos gyventojas-ūkininkas ir dar vėliau – sovietų išvežtas Sibiro tremtinys-kankinys.

Taip pat dr. Rudžio nepamintas dr. Kestutis Girnius ruošiamas (mūsų plane keturioliktu pažymėtas) tomas apie rezis-

tenciją Lietuvoje po partizaninio karo ir visą to laikotarpio pagrindinį veiklą. Šie duomenys rodo, kad iš viso dabar yra ruošiami jau aštuoni tomai – pusė numatyto darbo. Medžiaga kitiems tomams teikia „Lietuvos laisvės kovų archyvą“, Kaune, kuriam PLB valdyba praėjusį rudenį parūpino modernią kompiuterinę įrangą.

Taigi, nors šandien visuomenė ir ypač mūsų rėmėjams negalime nieko regimo pasiūlyti, tai tikimės padaryti gal net vasario pabaigoje, bet galime užtikrinti, kad darbas visgi eina. Ne taip, kaip mes norėtume arba esame įpratę, bet Lietuvos sąlygomis gal net ir neblogai. Juk ir mūsų išeivijos spaustuvės retai kada pažadus ištesia. Tačiau norime darbą paspartinti. Netrukus ir talką įsiųjungs senesniai Vilniuje apsigyvenę į Lietuvą sugrįžę išeivis, geras administratorius bei organizatorius, dargi tokį darbą gerai pažįstantis, ir visa darbo eiga pasikeis į geresnę pusę. Tikekim...

Ne be reikalo dr. Rudis sako, kad „lietuvių vienyti nėra lengvas darbas“. Kaip ir ne kartą praeity, tai mes vėl patyrėme ir vykdydami šį didžiulį uždavinį, vieną grynai išeivišką bėdą skubiai perkeldami į tėvynę: ką vienas daro, tai kitas nori jam gadinėti. Prieš paties Kalėdas gavome žinių, kad atsirado išeivių grupė iš Čikagos apylinkių, nežinia kokiais sumetimais pasišovusi ruošti beveik tokį pat leidinį, pavadintą „Lietuvių tautos genocidu“ ar kitokių panašiu vardu ir vilioja žmones iš dr. Rudžio sukviesto bendradarbių telkinio, siūlydama net didesnius atlyginimus. Kad tai tiesa, viliojamieji, kaip mums pranešta, „su gėda prisipažino“.

Kai reikia daug kartų kalbėti apie tą patį dalyką, staiga atrodo, kad jau nieko naujo neįmanoma pasakyti. Panašiai yra ir su Vasario Šešiolikta, kurią šandien švenčiame jau septyniadesimt šimtą kartų. Tai nereiškia, kad šios džiaugsmingos šventės reikšmė per metus nubluko, pasidarė nebesvarbi. Galbūt kaip tik atvirkščiai. Net ir dabar, kai šalia Vasario Šešioliktosios įsikrįta Kovo Vienuoliktoji, pirmoji data daugelio pasamoneje gerokai nustelbia pastarąją. Vasario 16-oji mums išeivijoje buvo tapusi daug daugiau, negu tik Nepriklausomybės paskelbimo diena. Į tą datą susikaupė ir džiaugsmas, ir širdgėla, ir ilgesinga viltis. Visi tie skirtingi jausmai per dešimtmečius, praleistus svetimuose kraštuose, susijungė į tokį milžinišką ir jautrų tėvynės meilės manifestą, kad jau jokia kita (net ir nepriklausomybės atstatymo) šventė negalėtų jo sumažinti. Atrodo, kad tai jaučia ir jaunieji išeivijos lietuviai, kurie liutuanistinėse mokyklose buvo įpratinti iškilmingai švęsti Vasario 16-tąją.

Kartu su Vasario Šešiolikta (kažkodėl patogiau ją vadinti šiuo vardu, negu Nepriklausomybės švente, kuriai paaiškinti vis tiek reikia pridėti datą, kad nesusimaišytų su Kovo 11-tąja) prisimename visus svarbiuosius įvykius mūsų tautos gyvenime, kuriems pradžia davė nepriklausomybės paskelbimas 1918 metais: Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“ buvo paskelbta Lietuvos himnu (1919 m.); mūsų gražioji trispalvė pirmą kartą viešai iškelta prie Valstybės Tarybos namų Vilniuje (1918 m. lapkričio 11 d.); savieji litai įvesti 1923 metais, sava kariuomenė, savas valstybės ženklas, savo pirmasis prezidentas ir t.t. Turime įvykių jaunoje Lietuvoje valstybėje galime prisikačiuoti daugybę. Argi reiktų stebėtis,

Mums nurodyta ir porą pavardžių: jų savininkai yra dabar pagarsėjusių Lietuvos prezidento žymenimis apdovanotų asmenų sąrašuose. Tai lyg ir kartojasi ta pati sena „politikėlė“: bet kokia kaina kliudyti Bendruomenei atlikti didesnius, vertingus ir Lietuvai naudingus darbus. Mat gali nebūti kuo

girtis. Lietuvą laisvinti buvo galima posėdžiais. Lietuvos kovų ir kančių istorijos posėdžiais neparašysi, tad reikia daryti taip, kad ir Bendruomenė to darbo neatliktų. Nesukame galvos dėl to, ką kiti daro. Tegul daro, ką tik nori, bet kam brautis į mūsų darbo lauką ir iš ten išvilioti darbininkus?

Nors paskutiniai nepriklausomybės metai nekalba už prez. A. Smetonos vadovavimo tautai gerasias ypatybes, vis dėlto pradžioje jis buvo idealistas, tikras Lietuvos patriotas, daug pasidarbavęs tautos gerovei. Kokios aplinkybės jį paskatino ar privertė pasukti diktatorišką keliu, čia ne vieta svarstyti. Be to, apie tai prirašyta atsiminimų, spėliojimų, teigimų, teisinimų ir pasmerkimų. Tačiau istorija prez. Antaną Smetoną turės vertinti ir už tai, kaip jis vairavo savo tautą pačiais audringaisiais jos gyvenimo metais. Juk tada, rašalui dar nenužėdus nuo Nepriklausomybės akto signatūrą pavardžių, tauta išgyveno nemazgesnių pavojų ir ekonomines krizes, kaip šandien. Anuomet buvo laimėta, o prie tų laimėjimų prisidėjo ir prezidento pastangos. Reikia tik palinkėti, kad ir šiuo metu Lietuva nugaltų nesėkmes, žengdama nepriklausomybės keliu.

Kad Vasario 16-oji yra visko pradžia, o Kovo 11-oji visuomet liks tik „atstatymas, atgaivinimas, sugrąžinimas...“ Kalbėdami apie 1918 m. vasario 16 d., mėgstame minėti įvykius ir datas, bet dažnai užmirštame žmones, išskyrus galbūt tuos, kurie pasirašė Nepriklausomybės aktą. Čia turime mintyje pirmąjį nepriklausomos Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną. Jis tarytum nuskeno į patį užmaršties dugną. Net Tautinės sąjungos spauda nepaminėjo (arba menkai tepaminėjo) 50 metų nuo prez. Smetonos tragiškos mirties 1944 m. sausio 9 d. Clevelande. Daugelis ir šandien tiki, kad A. Smetona pasielgė negarbingai pirmosios bolševikų okupacijos metu (1940 m. birželio 15 d.) išbėgęs iš Lietuvos. Tokiu atveju visi, kurie 1943-1944 m., antrą kartą bolševikams artėjant prie Lietuvos sienų, pasitraukė į Vakarų, yra kaltintini ta patia kalte.

Kad būtų galima numatyti, kurie įvykiai bus svarbūs mūsų tautai, reikia žvelgti į ateitį, o ne tik į praeitį. Tačiau istorija prez. Antaną Smetoną turės vertinti ir už tai, kaip jis vairavo savo tautą pačiais audringaisiais jos gyvenimo metais. Juk tada, rašalui dar nenužėdus nuo Nepriklausomybės akto signatūrą pavardžių, tauta išgyveno nemazgesnių pavojų ir ekonomines krizes, kaip šandien. Anuomet buvo laimėta, o prie tų laimėjimų prisidėjo ir prezidento pastangos. Reikia tik palinkėti, kad ir šiuo metu Lietuva nugaltų nesėkmes, žengdama nepriklausomybės keliu.

STRATEGINIS VALSTYBĖS PLANAVIMAS GRĖSMĖS APLINKOJE

KOZMAS BALKUS

IVADAS

Dabartinio strateginio planavimo idėja išpopuliarėjo JAV, beiškant efektyvumo valstybės ir pramonės organizacijose. Jau pradinis strateginio planavimo pastangos valdytojams parodė, kaip užkietėjusios yra jų organizacijų struktūros ir kokia nelanksti jų biurokratija. Strateginio planavimo pagrindas yra organizacijos „esminis tikslas“ ir jo siekimo būdai. Organizacijos tęstinumas priklauso nuo to, kaip pavyksta tą tikslą įvykdyti.

Strateginio planavimo idėja skiriasi nuo eilinio planavimo. Eilinio planavimo procedūra reikalauja nustatyti problemas, rasti kiekvienai kelis sprendimo variantus, parinkti tinkamiausius sprendimus ir paruošti ju įvykdymą.

Užuot sprendęs atskiras problemas, strateginis planavimas siekia pagerinti tikslų struktūrą ir užtikrinti jų pasiekimą. Po to, kai išryškėja dabartiniai tikslai, strateginiame planavime yra iškoma naujų horizontų. Tų horizontų akivaizdoje ne retai reikia apeiti esamas problemas, jas ignoruoti, arba daryti ką nors kita, negu iki šiol buvo daroma. Pramonės organizacijos dažnai apleidžia nesiekiamą gamybos ritą ir pereina prie kitokios produkcijos sudėties. Techniškai išdirint, stra-

teginio planavimo horizontams nėra ribų, nors praktikoje jos atsiranda. Benagrinėjant naujus horizontus, gali išryškėti veiksniai, su kuriais neišvengiamai reikia susidurti, ir tie veiksniai gali nukreipti tolesnį planavimo eigą. Panašiai kaip upelio tėkmėje atsiradę rasta gali pakeisti jo srovę.

Tolimosiose vizijose ir horizontuose gali glūdėti reiškiniai, sukeliantys nesaugumą ir grėsmę. Nemažai planuotų organizacijų pasimetė tose grėsmėse ir priejo liepto gale. Iš gan didelio skaitčiaus subankrutavusių pramonės organizacijų galima spręsti, kad jų strateginis planavimas per daug dėmesio skyrė tikslų vykdymui, o per mažai slėpiniams grėsmėms išvengti. Iš esmės kiekvienoje vizijoje yra nuolatinės grėsmės elementų. Trumpalaikiai pasiekimai gali būti tokie patrauklūs, kad apie tolimos grėsmės galimybes nebesinori galvoti. Tačiau viskas keičiasi ir kai kas gali keistis visiškai netikėtai.

Šios studijos tikslas yra paruošti metmenis išsilaisvinusių valstybių planavimui. Tie metmenys sudaro bendrą krašto atstatymo organizacinį modelį. Kiekviena valstybė gali suprasti savo problemas, lyginant jas su šiais organizaciniais metmenimis.

NUOLATINĖS GRĖSMĖS ŠALTINIAI

Grėsmė išeivystoje kai dviejų ar daugiau organizacijų vizijos susikerta. Atsikuriančios valstybės, kurios tik prieš porą metų išsilaisvino iš sovietinės sistemos, jaučia intensyviaujančius imperinių jėgų spaudimus. Keletą šimtmečių jų „didysis kaimynas“ plėtė savo imperiją ir daugelis tos imperijos piliečių vis dar gyvena didesnę ir galingos valstybės, tarp dviejų vandenynų vizijomis.

Tokios vizijos susikerta su atsikuriančių valstybių nepriklausomo ir laisvo gyvenimo vizijomis. Mažoms

tautoms tas vizijų susikirtimas yra nuolatinės grėsmės šaltinis. Tarptautinės organizacijos iki šiol neturi jokių reglamentų, pagal kuriuos mažos tautos galėtų žinoti, ko tikėtis. Apsigynimas nuo imperinių dominavimų ir kolonistinių spaudimų vis dar yra silpnųjų tautų problema.

Tarp visų kitų viena atsikuriančių kraštų strateginio planavimo užduotį yra atidengti ilgalaikes grėsmes ir nurodyti, kaip jų saugotis, planuojant trumpalaikes programas, kurios įsijungtų apsaugos elementus ilgalaikiams netikėtumams išvengti.

Peter Drucker atkreipia dėmesį į tai, kad tolimų perspektyvų planavimas nespėndžia ateities problemų; toks planavimas svarsto ateities pasekmes, kurių galima tikėtis ateityje dėl dabartinių problemų sprendimo. Klausimai, kuriuos ateities planuotojai bando išrišti, nėra ką mes turėtume daryti rytoj. Tie klausimai reikalauja atsakymo, kaip mes turime spręsti šiuolaikinius klausimus, kad tie sprendimai mus paruoštų nesaugiam rytojui.

IMPERINIŲ JĖGŲ DINAMIKA

Atsikuriančių valstybių laisvinimosi eigoje, nepriklausomybės iliuzijose buvo užmaskuoti įvairūs dominavimo ir kolonizavimo pasirodymai. Praėjus vos metams, užmaskuotos kolonizavimo priemonės viena po kitos pradėjo lipti į paviršių ir reikštis ginkluotomis intervencijomis, ekonominėmis blokadomis, kišimosi į atsikuriančių valstybių vidaus reikalus, propaganda, vienos grupės gyventojų kiršinimu prieš kitą ir įvairiais grasinimais.

Dominavimo reiškiniai sukelia tautoje kolonizacinės grėsmės jausmą ir nesaugumą. Kad būtų galima ką nors

daryti prieš imperinį dominavimą ir kolonizacinius pažeidimus, yra reikalingi jiems pasirodymai.

Šiuolaikiniai imperiniai dominavimai ir kolonistiniai veiksmai iš vienos pusės ir jų pasipriešinimai iš kitos pusės yra pavaizduoti ILLUSTRACIJOJE sekančiame puslapyje. Toje iliustracijoje galima matyti ką imperinės jėgos nori atsiekti, ką reikia daryti tų jėgų pasipriešinimui, ir kokios būtų besikuriančioms tautoms pasekmės, jeigu imperinės įtakos nugaltų pasipriešinimus.

Gyvename naujoje istorijos epochoje, tačiau imperinės jėgos siekia perkelti savo godulį iš senosios į naująją epochą. Tas kolonizacinis užmaršis reikia nuolat atskleisti ir sulaukyti. Svarbiausia reikia išvystyti imperinio pavojaus sąmoningumą jausmą taip, kad tas jausmas nuolatos primintų reikala saugotis imperinių jėgų užmarščių.

IMPERINIŲ DOMINAVIMŲ SPAUDIMAI

Visus imperinių dominavimų spaudimus, kurie gali įvykti, vargiai būtų galima numatyti. Kiekviename laikotaryje pasitaiko keletas spaudimų tipų, kurie yra dažnesni negu kiti. Bet valstybei reikia atsilaukyti ne tik prieš žinomus spaudimus, bet ir prieš kitus, kurie dar gali pasireikšti. Todėl įmanoma spaudimus reikia apibendrinti taip, kad būtų galima galvoti apie spaudimų grupių pavojų, o ne apie atskirus spaudimus.

Jeigu viršutinę grupę sudaro „fiziniai, ūkiniai ir bendruomeniniai“ spaudimai, tai šemutinę grupę galima pavadinti „organizaciniais ir propagandiniais“ spaudimais.

(Bus daugiau)

KUNIGAS GELBĖJO ŽYDUS

PREL. SIMONAS MORKŪNAS

Nuo neatmenamų laikų žydams Lietuvoje buvo suteikta daug įvairių laisvių ir privilegijų. Jie turėjo savo reikalingas net ministerijas, nemažai pradžios mokyklų, gimnazijų, seminarijų ir daug kitų kultūrinių įstaigų. Apie 75 procentus prekybos buvo jų rankose. Lietuvoje žydai buvo žudomi ne lietuvių, bet Hitlerio įsakymu. Lietuviai gelbėjo žydus. Vokiečiai juos už tai baudė, šaudė drauge su žydais. Kad lietuvių gelbėjo žydus, prisipažįsta ir patys bolševikai. Štai ištrauka iš knygos „Masinės žudynės Lietuvoje“ (1941-1944). Dokumentų rinkinys, I dalis, Vilnius 1965, PSL 51-52, Nr. 32 Iš arkivyskupo-metropolito J. Skvirsko dienaorščio. 1941 m. birželio 28 d.

„Buvo pas mane atvykę plk. gydytojas Matulionis draug su kunigu Morkūnu kalbėtis apie žudomus žydus ir rasti pritarimo akcijai, kuria žydai būtų užtariamai pas galios turinčius asmenis. Jie papasakojo tiesiog šurpą sukeliantį užmušimą kelių dešimčių žydų, suvarytų vienan kieman“.

Plk. gydytoji Bolui Matulionui esant Kauno Tuberkuiozinės ligoninės, Aukštaičių 4, direktorium, man tikio ir administracijos skyriaus viršininku, 1941 m. birželio 28 d., apie 11 valandą rytą jis man papasakojė apie sužinotą iš ten buvusių ir mačiusių labai patikimų ir padorių pažįstamų, kelių dešimčių žydų nepaprastai žiaurų užmušimą viename Kauno Vytauto prospekto kieme. Kad ateities istorija neapkalintų lietuvių visuomenės ir jos dvasinės vadovybės žydų gelbėjimo neveiklumu, nutarėm vykti pas Kauno arkivyskupą Metropolitą Juozapą J. Skvirską ir įtaigoti, kad jis Lietuvos katalikų vardu kreiptųsi į vokiečių vadovybę, prašydamas sustabdyti žydų žudymą Lietuvoje. Arkivyskupas mudu labai maloniai priėmė ir pažadėjo daryti žygių pas vokiečius. Tačiau arkivyskupo kreipimasis į vokiečius nedavė vaisių, kadangi A. Hitlerio buvo įsakymas, netik Lietuvoje gyvenančius, bet ir visos Europos žydus sunaikinti.

Mudu su plk. gydytoju Bolium Matulioniu buvome vieni pirmųjų, kurie atlikome savo pareigą žydų gelbėjimo reikalu. 1943 m. balandžio mėnesio viduryje, popiet man skambino jėzuitas tėvas Antanas Biliūnas, kuris girdėjęs iš vokiečių, kad kun. S. Morkūnas padeda getos žydams. Vokiečiai rengiasi mane areštuoti. Jis patarė man nenakvoti namuose. Tą naktį nakvojau pas parapiečius, kurie dabar gyvena Čikagoje. Anksti rytą nuvykęs į ligoninę, pakviečiau pas save labai patikimą seselę vienuolę kotrynietę Bronę Greičiūtę, kuri dabar yra Vakarų Vokietijoje, ir pranešiau jai, kad šiandien galiu būti vokiečių areštuotas už žydų gelbėjimą. Kadangi tada minėta Tuberkuiozinė ligoninė jau buvo pavadinta Kauno Infekcinė ligoninė, galvodamas, kad vokiečiai, atėję manęs areštuoti, nedrįs lankytis užkrečiamų ligonių kambariuose, nuvykęs ketvirtą aukštą vieną laisvą

ligonių kambarį, pasislėpiau. Po pusvalandžio ateina ta pati sesuo ir praneša man, kad anksčiau buvęs ligoninės gydytojas Benjaminas Zakarinas, atvykęs į ligoninę iš getos su ginkluotu būriu vokiečių kareivių ir norįs su manimi pasimatyti. Paklausiau sesers, kur dabar yra dr. B. Zakarinas. Ji atsakė: „Jūs kabinete, o vokiečiai koridoriuje sėdi“. Labai pavojinga situacija. Atrodė, kad provokacija.

Nuejus kalbėtis, būsiu areštuotas. Sesuo tiesiog verkdamas man kalbėjo: „Kunige, neik kalbėtis. Būsi areštuotas. Žinai, kad laukia mirtis už žydų gelbėjimą“. Nepaisant pavojaus, pasiryžau eiti kalbėtis, manydamas, gal galėsiu jam kuo nors padėti. Manau, kad ne daug kas iš žydų šiuo atveju būtų ejęs kalbėtis, kada gresia areštas ir mirtis.

Iėjęs į savo kabinetą, randu gyd. B. Zakariną, sėdintį ir verkiantį: „Kunige, gelbek. Ryt su žmona būsime sunaikinti. Paskolink 2,000 markių, kurias duosiu minėtam sargybiniui, kuris pažadėjo mudu su žmona šianakt iš getos išleisti pabėgti“. Minėtą markių sumą daviau ir dar pridėjau gražius auilinius batus, kuriuos buvau pasisūvęs trauktis iš Lietuvos. Mat, jo batai buvo visai suplyšę. Jis mane pabučiavo, ir pareiškė: „Jeigu mudu su žmona išliksime gyvi, tai mano klinika paaukosiu Šv. Vincento draugijos Prisiškelimo skyriui ir pinigų gražinsiu“. Palinkėjau jam laimingai pabėgti, išlikti gyvam. Paskolą užmiršk. Dovanau.

Mano dovana juos išgelbėjo. Po karo juodu grįžo į Lietuvą. Getoje buvę, išlikę gyvi žydai jį apskundė bolševikams, kad jis, būdamas getoje, išdavinėjo savo tautiečius žydus, buvo vokiečių šnipas, todėl buvo suimtas, nuteistas ir išvežtas į Sibirą, kur ir mirė.

Po apsilankymo Lietuvoje plk. gyd. B. Matulionis, man papasakojo apie gyd. B. Zakarino likimą.

Minėtoje ligoninėje buvo slepiama viena jauna žydaitė, apie 20 metų amžiaus. Vieną rytą ji atėjusi pas mane pareiškė, kad norinti grįžti atgal į getą, nes ligoninėje slapstytis jai nuobodu. Po ilgo pasikalbėjimo pavyko ją įtikinti, kad negrįžti atgal į getą. Negrįžo, buvo išgelbėta. O jeigu būtų grįžus ir papasakojus, kur slapstėsi, tai labiausiai aš ir seserys vienuolės, kurios ligoninėje dirbo, būtų skaudžiai nukentėjusios.

1944 m. būnant Kaune, Viliampolės Šv. Juozapo parapijos, kuri buvo prie geto, klebonu, vieną dieną valgant pietus su buvusiu sekretorium Jeronimu Sipavičium, pastebėjau pro langą, kad viena jauna žydaitė išlindusi pro tvorą, bėgioja po klebonijos daržą kaip sumišusi ir nežino, kur bėgti. Paprašiau minėtą J.S. parodyti jai kelią. Jam nubėgus pas ją ir parodyti kelią pabėgti, tuo pačiu metu pro bažnyčią, Panerių gatvę, buvo varoma sugaudytų iš geto rūsijų kelios dešimtys žydų. Savo akimis mačiau, kaip vienas žydus varančių vokiečių kareivių parodė ranką į bėgančią žydaitę kitam kareiviui, kuris,

matyt, buvo geresnės širdies, pamoję jam ranka, paliko žydaitę ramybėje. Išsigelbėjo. Keletai žydų daviau mirusiųjų ligonių pasus, kad galėtų pabėgti. Šelpiau geto žydus maistu.

Ne aš vienas gelbėjau žydus, bet ir daugiau lietuvių, padėjusių žydams. Tačiau buvo ir žydų Lietuvoje, kurie padėjo komunistams lietuvius žudyti. Negalima kaltinti žydų tautos, visų žydų, dėl pavienių asmenų nusikaltimų, kaip negalima kaltinti lietuvių tautos, visų lietuvių, ypač pabėgusių nuo sovietų, negirdėtų istorijoje, žiaurumu, dėl pavienių asmenų, talkininkavusių vokiečiams Lietuvoje žydus žudyti.

SUKAKTUVININKAS
PREL. S. MORKŪNAS

Prelatas Simonas Morkūnas gimė 1902 m. vasario 16 d. Ukmergės apskrityje, Žemaitkiemio valsčiu, Valtūnų kaime. Taigi šiemet jis jau šventčia brandaus – 92 metų – amžiaus sukaktį. Prel. Morkūnas gyvena Sioux City, Iowa, kur jis labiausiai ir ilgiausiai pasidarbavo Šv. Kazimiero vardo parapijoje. Prel. Morkūno nuopelnai, ši parapija tapo visos valstijos lietuvių centru, buvo atnaujinta bažnyčia ir kiti parapijos pastatai, nes klebonas – prel. S. Morkūnas – pasižymėjo ypatingais administraciniais gabumais, sukaupdamas lėšų visiems sumanytiems pagerinimo darbams.

Sioux City prel. Morkūnas pasirinko savo antrąją tėvyne, ten isikurdamas nuo pat atvykimo į JAV 1949 metais. Šv. Kazimiero parapijoje jis klebonavo iki 1990 m. birželio 24 d., kuomet išėjo į tikrai užtarnautą pensiją.

Kunigų šventintais 1933 m., baigęs Kauno kunigų seminariją, ypač pasižymėjo šalpos srityje. Kaune įkūrė senelių prieglaudą, tris vaikų darželius,

Prel. Simonas Morkūnas.

padėjo neturtingiems studentams. Sutelkęs reikalingas lėšas, 1939 m. Kaune pastatydino vieną moderniausių Baltijos šalyse senelių prieglaudą, kuri pirmosios bolševikų okupacijos metu buvo pertvarkyta į tuberkuliozės ligoninę. Kun. S. Morkūnas buvo paskirtas tos ligoninės administracijos viršininku.

Jis sugebėjo išvengti NKVD arešto, nors ligoninėje buvo įsikūręs sukilėlių štabas, o rūsiję kaupiami ginklai. Kun. Morkūno sesuo Apolonia buvo ištremta į Sibirą, kur ir mirė. Brolis Jonas nukankintas kalyje, todėl, artėjant antrajai bolševikų okupacijai, kun. Morkūnas pasitraukė į Vakarų.

Artimo meilės darbai neušibaigė vien lietuvių tarpe. Kun. S. Morkūnas buvo vienas pirmųjų, gelbėjęs Lietuvos žydus nuo sunaikinimo nacių laikais. Čia spausdiname plius teli jo atsiminimų iš anų baisių

dienų, kuomet artimo meilės liepsnelė švietė nelaimingiesiems vienintele viltimi.

Kai Amerikoje buvo rodomas filmas „Holocaust“ ir iškilo priekaištas, kad niekas jų negelbėjo, kad Lietuvoje ir lietuvių žudė žydus, prel. S. Morkūnas parašė savo atsiminimus apie žydų gelbėjimą ir straipsnį išspausdino „The Sioux City Journal“. 1933 m. Lietuvos Respublikos prezidentas atsuntė padėkos raštą prel. Morkūnui už pagalbą žydams vokiečių okupacijos metais.

Spausdindami prel. Morkūno atsiminimus apie anas šurpo dienas, gimtadienio progą linkime jam ilgiausių ir palaimingų metų!

• Dešimties, iki tol nežinomu, Urano planetos menulių nuotraukas erdvii tyrinėtojas Voyager pirmą kartą persiuntė į Žemę 1986 m. sausio 24 d.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Amerikiečių šeimai reikalinga nerūkanti, gerai angl. kalbanti moteris prižiūrėti 2 mergaites 3½ ir 1½ metų. Šiek tiek namų ruošos: 5 darbo dienos, atskiras did. kamb. su „cable“ TV, video ir tel. \$250 [sav.]. Skambinti 9 v. r. — 7 v. v. (Philadelphia) Tel.: 215-664-4727

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus. FRANK ZAPOLIS 3208 ½ West 95th Street Tel. — (708) 424-8654 (312) 581-8654

ELEKTROS.

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 312-778-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.

524 State Line Rd. Calumet City, IL 60409 Nuomoja automobilius, Lietuvoje: siunčia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą. Tel. 708-868-0049, Fax 708-868-8642. Skambinkite darbo dienomis 9 v. r. — 5 v. v.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS (312) 586-9959 (708) 425-7161

RIMAS L. STANKŪS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuteris ir FAX pagalba
- Nuosavybii įkainavimas veltul
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski Chicago, IL 60629 312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniška patarnauja įvairių nuosavybii pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestyje. Sinteresuoti skambinkite BUDRAITIS Bus. 312-585-6100, Res. 312-778-3971

FOR RENT

FOR RENT

3 bdrm. apt. in Bridgeport area. Adults only. No pets. Call after 6 p.m., tel. 312-229-8517

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI „DRAUGE“

ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS. Kun. Antanas Alekna. 300 psl.
OŠIANČIOS PUŠYS, novelės. H. Mošinskienė. 177 psl.
ELDORADO, apysakos. Juozas Švaistas. 150 psl.
PIRMASIS RŪPESTIS, novelės. Jurgis Jankus. 213 psl.
PRAETIES PABIROS, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities. Vaclovas Biržiška. 352 psl.
ABRAOMAS IR SŪNUS, prem. romanas. Al. Baronas. 206 psl.
AIDAS TARP DANGORAIČIŲ, romanas. O. Nendré. 365 psl.
RAUDONASIS SIAUBAS nugalėtoje Vokietijoje. Sabik-Vogulov. 103 psl.
ANGLŲ NOVELĖ, anglų raš. nov. antologija. Sudarė Povilas Gaučys. 459 psl.
GYVENIMO VINGIAIS, atsiminimai. Dr. P. Karvelienė. 360 psl.
ALIJOSIAUS LAPAI, humoristiniai eilėraščiai. Dr. S. Aliūnas. 87 psl.
UŽ SPYGLIUOTŲ VIELŲ, atsiminimai. A. Gervydas. 221 psl.
DAIKTAI KASDIENINIAI, eilėraščiai. Al. Baronas. 71 psl.
VAINIKAS, KRYŽIUS, LELIJA, Kazimierinė grožinės literatūros antologija. Red. Alf. Tyruolis. 328 psl.
KALBININKAS JUOZAS SENKUS, biografiniai, prisiminimai. Red. Pr. Naujokaitis. 77 psl.
DR. KAZYS DRANGELIS, jo gyvenimas ir darbai. K. A. Girvilas. 214 psl.
GĖSTANTI SAULĖ, metmenys. Jurgis Gilauda. 216 psl.
PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE, lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. Sudarė Povilas Gaučys. 480 psl.
ILGESIO VALANDĖLĖS, eilėraščiai. Leonardas Šimutis. 227 psl.

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai turi pridėti Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi — tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 supakavimo, išsiuntimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

HELL IN ICE Onutė Garbštenė

A diary (much like that of Ann Frank), which begins in 1941 when a group of Lithuanians were loaded in cattle cars and dispatched to the wastelands of Siberia. This diary is a record of a woman — a people-a nation, ravaged by a vicious occupying force, but resisting and surviving.

Translated by Raimonda K. Bartuska. 256 pages, hard cover. Published in Vilnius 1992. Book price \$13.00. Shipping and handling in USA \$2.00. Canada — \$3.00. Illinois residents add \$1.14 for sale tax. Send orders to: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

To Cut Your Risk Here...

FREE
CHOLESTEROL TEST
\$10 VALUE
HOLY CROSS HOSPITAL
Heart Care Services

Good on 2/19/94 only. No actual cash value.

FREE BLOOD
PRESSURE TEST
\$10 VALUE
HOLY CROSS HOSPITAL
Heart Care Services

Good on 2/19/94 only. No actual cash value.

...START CUTTING HERE.

ŠEŠTADIENĮ, VASARIO 19 D.
Šv. Kryžiaus ligoninė skelbia

SVEIKOS ŠIRDIES DIENĄ

1 val. p.p. — 4 val. p.p.

Širdies liga — pagrindinė mirties priežastis Amerikoje. Tačiau daugelyje atvejų galima jos išvengti, atkreipiant dėmesį į tvarkingą maitinimąsi, pasinaudojant patobulintomis medicinos procedūromis ir, bendrai, daugiau apie šią ligą sužinant.

Šv. Kryžiaus ligoninėje, vasario 19 d. jūs galite

- ♥ VERTUI pasitikrinti cholesterolį
- ♥ VERTUI pasitikrinti kraujo spaudimą
- ♥ VERTUI gauti žiedą raktams su širdele

- ♥ IŠGIRTI svarbius paaiškinimus, kaip išlaikyti širdį sveiką; kaip suplanuoti širdžiai sveiko maisto patiekalus, kaip pažinti ligos simptomus.

- ♥ VERTUI lankstinukai su informacija, kaip išlaikyti sveiką širdį

Dėl platesnės informacijos skambinkite: „Physician Direct“ 312-471-8600. Iki pasimatymo!

HOLY CROSS
HOSPITAL
2701 West 68th Street
Chicago, Illinois 60629

Šv. Kryžiaus ligoninei vadovauja Šv. Kazimiero Seserys

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmedionale nuo 1 iki 2 v. p.p. iš Beton Hall Universal-teto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmedionale girdimos nuo 12 v. iki 1 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07080. Tel. 908-753-8638.

BALTŲ STUDIJŲ PROGRAMA WASHINGTON VALSTIJOS UNIVERSITETE

University of Washington žada praveisti Baltų Studijų vasaros kursus (1994 Baltic Summer Studies Institute). Lietuvių kalbos kursų dėstytoja, profesorė Karilė Vaitkutė, atvykianti iš University of Illinois-Chicago ir profesorius Gun-tis Smidchens iš Indiana University. Pabaltijo istorijos kursą dėstys Bradley Woodworth, istorijos daktarato kandidatas, iš Indiana University. (Woodworth gyvena visose Pabaltijo šalyse; jo specialybė tautinių mažumų padėtis caro laikais bei sovietų laikotarpyje). Yra galimybė, kad bus ir kursas apie Baltų liaudies istoriją, bet tai priklauso nuo šio projekto finansinio pajėgumo, kuris dar nėra nustatytas. Vasaros kursų metu University of Washington patalpose veiks ir lietuviškų audinių paroda, kurioje, tarp kitų, būtų rodomi vietinės audėjos Emilijos Tutlienės meno darbai.

Programos steigėjai tikisi gauti iš valdžios pakankamai lėšų, kad ligi 1995 metų Baltų Studijų vasaros kursų programa jau veiktų penkių bendradarbiaujančių universitetų globoje. Šalia University of Washington, Baltų studijų įgyvendinimu Amerikos universitetuose domisi Indiana University, University of Michigan, University of Wisconsin-Madison, ir University of Illinois-Chicago. Pagal numatytą planą, vasaros kursai kas metai būtų vedami skirtingose vietose, bendradarbiaujančių universitetų priežiūroje. 1995 metais numatoma dėstyti lietuvių kalbos kursus ne vien tik pradedantiems studijuoti kalbą, bet taip pat ir pažangiesiems studentams; tuo laiku taip pat numatoma dėstyti įžanginį latvių arba estų kalbos kursą. Nepaisant, kad vasaros kursų pagrindinis dėmesys skirtas kalbos greitam vystymui, tikimasi įjungti istorijos, politikos, kultūros, bei kitus kursus.

Baltų Studijų vasaros kursų programą suprojektavo du University of Washington profesorai: Daniel Waugh, istorijos profesorius bei direktorius rusų, rytų Europos ir Azijos studijų skyriaus, ir Thomas DuBois, skandinavų kalbų ir literatūros dėstytojas. Profesorius Waugh išspausdino projekto aprašymą, kuriame aiškina: „Išskyrus kilusius iš Baltijos kraštų, dauguma amerikiečių mažai ką yra girdę apie Pabaltijo kraštus ir kultūras. Šio mokslo stygius per dažnai išryškėja mūsų valdžios politikoje; Baltijos šalių rūpestiai dažnai neapitami mūsų valdžios įvairiose programose. Estijos, Latvijos ir Lietuvos išsilavinimas iš sovietų valdžios, šių kraštų ir jų kaimynų ekonominis vystymasis paveiks visą Europą ir jos bendravimą ateiti. Amerikiečiai turėtų pagilinti savo žinias apie šiuos kraštus ir jų kalbas“. Waugh toliau teigia, kad kol kas Amerikos universitetuose veikia tik saujelė Baltų studijų programų, ir, kad „vasaros kursai turėtų pažadinti dėmesį vystymui panašių programų per ištisus metus“. Baltų vasaros studijų kursų programa bus pati pirmoji Amerikoje.

Waugh ir DuBois prašo finansinės paramos ne vien iš University of Washington, bet taip pat ir iš Amerikos valdžios per Social Science Research Council ir Strategic Language Fund.

Praėjusį lapkričio mėnesį Washington valstijos gyventojams nubalsavus Initiative 601 (naujų mokesčių apribojimą), University of Washington beveik atšaukė visą projektuo-

jamą Baltų Studijų programą, nes ruošėsi žymiam valdžios paramos sumažinimui. Vis dėlto, Inai Bertulytei-Bray tarpininkaujant, buvo gauta 4,000 dol. parama iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondo, kad šia programą „pastatyti ant kojų“. (Ina ilgą laiką buvo Washington valstijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė, o dabar dirba JAV LB Visuomeninių reikalų taryboje).

University of Washington skiria pirmus vasaros kursus lietuvių kalbai, nes estų kalbos vasaros kursai jau veikia Indiana University, o latvių Western Michigan University. Antroji įdomi priežastis: JAV valdžios duomenimis, Washington valstijoje gyvena 8,530 lietuvių kilmės gyventojai, nors tik 165 jų gimė ne Amerikoje. (Dėl įdomumo, pranešame, kad Washington valstijos Lietuvių Bendruomenės sąrašuose yra užregistruvę maždaug 150 narių).

Trečioji reikšminga priežastis, tai vietinės Lietuvių Bendruomenės nuolatinis dalyvavimas Seattle visuomenėje: politiniame gyvenime, sporte, kultūrinuose įvykiuose ir moksle. Praėjusį dešimtmetį ši nedidelė bendruomenė pasižymėjo gan žymiais darbais. Bendruomenės santykiai su universitetu turėjo įtakos įvairiems projektams: kalbos profesorius Lew Mickleson dėstė lietuvių kalbos kursus (1987 m.); Lietuvos irklotojai atvyko į Seattle rungtyniauti su universiteto komanda (1989 ir 1992 m.); universiteto knygynas ir dabar keičiasi knygomis su Vilniaus universitetu: universitetas suruošė Pabaltijo Renesanso 10 paskaitų seriją, kurioje kalbėjo ambasadorius Stasys Lozoraitis (1991); University of Washington patalpose buvo prasta Washington girininkystės ir agronomijos fundacijos vadovimo konferencija, kurioje visas dėmesys buvo kreipiamas Pabaltijui (1992); ekologas7 bei Lietuvos ornitologų organizacijos vicepirmininkas Rimas Budrys bendradarbiavimo su universiteto mokslininkais (1992).

Washington valstijos Lietuvių Bendruomenė išpareigojo pranešti lietuvių visuomenei apie Baltų Studijų vasaros kursų programą. Bendruomenė taip pat žada surengti lietuviškų audinių parodą, kuri veiks vasaros metu universiteto patalpose, o „Ūkanos“ dainininkai ir „Lietučių“ šokėjai sutiko dalyvauti kultūrinuose pobūviuose kursų metu.

Lietuvių kalbos kursai (Lithuania 150) bus vedami birželio 20 – rugpjūčio 19 d. Pamokos vyks tris kartus per savaitę, 8:30 - 11:50 val. ryto, ir nuo 1:20 iki 2:20 val. p.p. Istorijos kurso laikas dar nenustatytas.

Baltų Studijų vasaros kursų programa tikisi gauti dotaciją, per kurią lietuvių kalbos studentai galėtų prašyti stipendijų.

Daugiau žinių apie kursų bei stipendijas gali suteikti profesorius Tom DuBois, Department of Scandinavian Languages and Literature, DL-20, University of Washington, Seattle, WA 98195, tel. 206-543-0645.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Už kiekvieną auką „Draugo“ vadovybė yra labai dėkinga savo nuosirdiems rėmėjams: be Jūsų dosnumo tolimesnė dienraščio gyvybė būtų pavojus.

80 dol. Vladas Kezys, Ancaster, Kanada;

70 dol. Pranas Pargauskas, Otterville, Kanada;

60 dol. dr. Mary Daugela, Washington, DC; Juozas Briedis, W. Bloomfield, MI; Antanas Makaras, Hot Springs, AR; Robert S. Boris, Bloomfield Hills, MI; Juozas Zvynys, St. Petersburg Beach, FL;

50 dol. Valė Manelis, Davis, CA; Vincas ir Ramunė Lukas, Evergreen Park, IL; Jonas Dovydėnas, Lenox, MA; Liucija Stasiūnienė, Vilnius, Lietuva; Ray Masiliunas, Oak Lawn, IL; O. Jameikis, Palm Beach Shores, FL; J. Rugys, Toronto, Kanada; Genovaitė Azubalis, Fox River Grove, IL; M. Vaskevicius, Toronto, Kanada;

50 dol. Vita Kemezy, Fairview Heights, IL; dr. St. Strasevičius, Chicago, IL; Romas Tervydis, Pleasanton, CA; kun. John Tamulis, Cadillac, MI; K. ir El. Gudinskas, Hamilton, Kanada; Victor Lapatinskas, Seattle, WA; dr. Domas ir Jadvyga Giedraitis (a.a. Angeles Matulevičienės atminimui), Sarasota, FL;

45 dol. Adolfas Ruibys, Palos Heights, IL;

35 dol. Kazys Kazlauskas, Gurnee, IL;

30 dol. Joana Sabaliauskas, Blairstown, NJ; Jonas Bakan, Worcester, MA; Albinas Reskevičius, Omaha, NE; S. Reimanas, Cicero, IL; Jonas Kernešas, Chicago, IL; Bronė Kėrnagis, Mountain Dale, NY; Vacys Mitkus, Tinley Park, IL; Šarūnas P. Tauras, Valparaiso, IN;

30 dol. B. Kasperavicius, Seven Hills, OH; Algis Liseckas, La Habra, CA; S. Romanas, Hallandale, FL; V. Regina, Rochester, NY; V. Miselis, Monroeville, PA; Jonas Grigaitis, Chicago, IL; L. Juodelis, Chicago, IL; Vladas Staskus, Redford, MI; dr. A. Janačienė, Yonkers, NY;

25 dol. M. Jakaitis, Hillside, IL; A. Rimas, Chicago, IL; Bronė Bužinskis, Union Pier, MI; Paulina Heiningsas, Detroit, MI; T. Gustainienė, Toronto, Kanada; Sofija Brazionienė, Oak Lawn, IL; Vanda Sherksnis, Gardner, MA; Isabella Ambrasas, Montreal, Quebec, Kanada; Vytas Jokubauskas, Worth, IL;

20 dol. Elena Frejeris, Grand Rapids, MI; Mary Pratkėlis, Boulder, CO; Birutė Prasauskas, Lomita, CA; Adele Sliazas, Chicago, IL; Kostas Vaikaitis, St. Pete Beach, FL; Ignas Bandyulis, Los Angeles, CA; Birutė Strouse, Sun City, AZ; Anėlė Bluijus, Cicero, IL; Stasys Aliusius, Westchester, IL; Vincas Ankus, Oak Lawn, IL; Ben Serapinas, Oak Lawn, IL; Alfonsas Tamošiūnas, Cicero, IL; J. Brizgys, Chicago, IL; L. Bajorunas, Pompano Beach, FL; A.

ment of Scandinavian Languages and Literature, DL-20, University of Washington, Seattle, WA 98195, tel. 206-543-0645.

Zita Petkienė

Kuras, Union Pier, MI; M. Pauliukonis, Worcester, MA; St. Vaškys, St. Petersburg Beach, FL; Paulina Konstas, Chicago, IL; Henrikas Idzelis, Cleveland, OH; Stasys Mockus, Omaha, NE; Birutė Žemaitis, Oak Lawn, IL;

25 dol. Julia Vaitkus, Chicago, IL; Vanda Stinburienė, Wil-lowick, OH; Vito V. Val. Oak Brook, IL; Aleksas Kikilas, (a.a. Aldonos Dagienės atminimui), Evergreen Park, IL; Peter Dir-da, Oak Lawn, IL; Gediminas Deveikis, McHenry, IL; Dalia Korte, Madison, AL; A. Masaitis, Delran, NJ; Martin Rakauskas, Kenosha, WI; Ruth Z. Gri-cirus, Agoura Hills, CA; dr. Birutė A. Balčiūnas, Baltimore, MD; Kristina Karvelis, Northville, MI; K. Pažemenas, Rancho Palos Verdes, CA; Jadvyga Kliorienė, Euclid, OH; Rimas Gulbinas, Moorestown, NJ;

20 dol. K. Daunys, Toronto, Kanada; dr. R. Senkus, Stillwater, MN; Vytautas Montvilas, Toronto, Kanada; Ona Remei-kis, Cicero, IL; J. Gelum-bauskas, Waterbury, CT; Ursulė Bubelis, Oak Lawn, IL; Zina Katiliskis, Lemont, IL; Bronius Užsienis, Chicago Ridge, IL; dr. Justinas Pikūnas, Northville, MI; Pijus Mitkus, Bridgeview, IL; B. ir P. Andriukaitis, Chicago, IL; Ignas Bumelis, Hot Springs, AR; Sigutė K. Mikrut, Lake Bluff, IL; Ramas ir Rėda Pliūra, Racine, WI; Regina Spi-rauskas, Los Angeles, CA; Mar-ta Jurksaitis, Chicago, IL; Mykolas Binknaitis, Santa Monica, CA; Kazė Brazas, Oak Lawn, IL; L. ir B. Petrusaitis, Kimber-ley, Kanada; Tadas Meckauskas, Lansing, IL; P. Šukys, Kearny, NJ;

15 dol. Ona Rutkauskienė, Livonia, MI;

15 dol. M. Matulionis, Cleve-land Heights, OH; Y. Leleiva, Richmond Hill, NY; M. Karas-ka, Fredericksburg, VA; Joseph Zygas, Oak Lawn, IL; Ruth Kaz-lauskas, Eagle River, WI; Petras Delinis, St. Petersburg, FL; Ig-nas Beleckis, Hot Springs, AR;

15 dol. G. Lapėnas, Daytona Beach Shores, FL; Marija Guo-bužis, Chicago, IL; Jonas Andra-sūnas, Los Angeles, CA; Bronė Stončiūnas, Nashua, NH; Bronė Česnauskas, Alexandria, VA;

15 dol. Jonas Narusas, Euclid, OH; E. Kuody, So. Boston, MA; Vincas Žebertavičius, Sun-ny Hills, FL; Stasys ir Elena Mickus, Superior CO; Jonas Vengris, Osterville, MA; Danie-lius Liutikas, Orland Park, IL; Elena Miknienė, New London, CT; Anthony Thomas, Woodrid-ge, IL; Adelaida Strijauskas, St. Petersburg, FL; Elena Baltru-šaitienė, Bloomfield Hills, MI; Elena Mekys, St. Charles, IL; J. Ribinskas, Westland, MI; Stasė A. Malenas, Long Beach, IN; B. Kasperavicius, Seven Hills, OH; V. Kasniūnas, Beverly Shores, IN; Birutė Svera, Bloomfield Hills, MI; A. P. ir V. Kebinskas,

Hinsdale, IL; George Likander, Kankakee, IL; Algimantas V. Bubiys, Bloomfield Hills, MI; J. Rugienius, Livonia, MI; Izabele A. Laučkienė, Bethesda, MD; Kazys Ulevičius, Crystal Lake, IL; Pranas Šalkauskas, Oak Lawn, IL; Sofija Brazionienė, Oak Lawn, IL; Alfonsas Petru-tis, W. Hayannisport, MA; V. Palunas, Akron, OH; Ilona Baranauskas, So. Boston, MA;

Rimas Dumbrys, Chicago, IL; Jurgis J. Lasinskas, St. Peters-burg Beach, FL; Jonas Balskus, Oak Lawn, IL; Povilas Okin-cinas, Cicero, IL; Stanley Ber-notas, Vista, CA; Frank Šapa-las, Lemont, IL; T. Rudaitytė, Berwyn, IL; Antanas Kavaliū-nas, Cleveland, OH; E. J. Zilio-nis, Baltimore, MD; P. Neva-rauskas, Toledo, OH; K. A. Keb-lis, Baton Rouge, LA; Albinas Karsokas, Cleveland, OH; A. R. Šlapkauskas, Glen Ellyn, IL; Juozas Saurusaitis, Baltimore, MD; V. Kolycius, Toronto, Ka-nada; Ray Tamoshunas, Webs-ter, NY; Irena Šerelienė, Forest Park, IL; Dalia Woss, Fox River Grove, IL; Kazė Balukas, Brigh-ton, MI; Petras Stravinskas, Chicago, IL; dr. A. A. Kudirka, La Crescenta, CA; Zigmantas Mockus, Ontario, Kanada, An-na Kroll, Stickney, IL; Kestutis Miliunas, Chicago, IL; Rimas Karklys, Los Angeles, CA; An-drius Butkunas, Farmington, MI; Julius Raulinaitis, Glen-dale, CA; J. Prisas, Toronto, Kanada; Kunigunda Vaitonis, Waterbury, CT; Vladas Sonda, Toronto, Kanada.

12 dol. Vytautas Čizauskas, Detroit, MI;

10 dol. Gražina Mikenas, Woodridge, IL; Magdalena Pe-travičius, Sykesville, MD; Vita Valadka, Elmwood Park, IL; Emilija Jurgela, Glendale, NY; Benediktas Povilavičius, Ar-lington, MA; Vincas Maciūnas, Philadelphia, PA; Martynas Rakauskas, Kenosha, WI; Biru-tė Kožicienė, Daytona Beach Shrs, FL; Vytautas Ramanauskas, Chicago, IL; dr. V. Bieliauskas, Cincinnati, OH; Stasė Mac-konis, Chicago, IL; Algis Zemai-tis, Edgewater, MD; Elena Sa-balis, Los Angeles, CA; John Serafinas, Elizabeth, NJ; Frank Jakaitis, N. Miami, FL; Stasė Levanas, Waterbury, CT; John Kazlauskas, Brockton, MA; Be-nediktas Dapkus, Colchester, CT; Stepas Smalinskas, Livo-nia, MI; Albertas Matulis, Chi-cago, IL; Kazys Daulys, Chi-cago, IL; Juozas Sakevicius, Chi-cago, IL; Irene Vinclovas, May-field Village, OH; Aldona Dabri-la, Dorchester, MA; Magdalene Akelaitis, Palos Park, IL; Sigita Kaunas, Berwyn, IL;

10 dol. Vacys Rutkauskas, Chicago, IL; Teofilė Grigelai-tis, Elmhurst, IL; Algis Simkus, Surfside, FL; Vytautas Matulio-nis, Cleveland Heights, OH; Stasė Vaisvila, Oak Lawn, IL; Stephanie Mikaliukas, Chicago, IL; Algimantas Zubrickas, St. Catharines, Kanada; E. ir J. Biskis, Placitas, NM; Aleksas

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. vasario mėn. 16 d.

5

Mikaliūnas, Oak Lawn, IL; M. Zidonis, New Haven, CT; Aloy-zas Kuolas, Toronto, Kanada; Konstantinas Lasaitis, Wauke-gan, IL; B. Stockus, Los Ange-les, CA; Vladas Vismantas, Chi-cago, IL; T. Malisauskas, New Buffalo, MI; Antanina Galinai-tis, Chicago, IL; kun. B. A. Rutkauskas, O.P., River Forest,

IL; Koste Ancerevicius, Chica-go, IL; Donna Kamm, Seminole, FL; M. Ariene, St. Pete Beach, FL; Stasys Darzinskis, Ponce In-let, FL; Stasė Mikelevicius, Hometown, IL; Kristina ir Jo-nas Nakas, Stevensville, MI; St. Vaškys, ST. Petersburg Beach, FL; Vincas Višniauskas, Gard-ner, MA.

Š. m. vasario 20 dieną, sueina lygiai penkeri metai nuo

A.†A. Dr. PRANO SUTKAUS

mirties. Tą dieną bus atlaikytos šv. Mišios už jo vėlę kun. Valdemaro Cukuro, Putname. Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį maldose.

Nuliūdę vaikai ir žmona.

Mylimai Motinai

A.†A. BRONEI ŠKIRPIENEI,

pulk. Kazio Škirpos našlei, mirus, sūnui KAZIUI, marčiai KRISTINAI, anūkams – ALEKSANDRUI ir VIKTORIJAI bei giminėms ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Aldona Aistienė
Elena ir Jonas Baliai
Gražina ir Domas Krivickai
Sigita ir Saulius Naujokaičiai
Laima ir Aleksandras Plateriai
Joana Vaičiulaitienė
Aleksandra ir Romualdas Zalubai

Brangiai motinai

A.†A. ALEKSANDRAI VIDUGIRIENEI

mirus, liūdesiu ir paguodos žodžius su bičiuliu VY-TAUTU VIDUGIRIU ir jo šeima dalijasi

Los Angeles frontininkai

A.†A. ONAI KENIAUSIENEI

iškeliavus Amžinybėn, dukterį ROMĄ BIELSKIENĘ su šeima ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjautiame.

Futbolo klubo „Lituanica“ valdyba

ANTHONY B. PETKUS • DONALD A. PETKUS •

DONALD M. PETKUS IR ŠEIMA

nuosirdžiai kviečia jus atsilankyti į jų naujos

laidotuvių įstaigos atidarymą

š. m. vasario mėn. 20 d., 12-4 val. p. p.

PETKUS LEMONT FUNERAL HOME

12401 S. Archer Ave. at Derby Rd.
Lemont, IL 60439

708-257-6667
800-994-7600

VELYKINIAI
siuntiniai Lietuvą
ir kitas Baltijos valstybes pasieks
greičiausiai per
atlanta IE, Inc.
2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
(312) 434-2121

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Jau 30 metų organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis.

Sitome naują paslaugą mūsų klientams. Iki kovo 31 d., 1994 m., galite nupirkti bilietus į Vilnių ir įvairius Amerikos miestus pačiomis pigiausiomis kainomis. Bilietai apmokami mūsų raštineje, Evergreen Park ir atsiimami mūsų raštineje, Vilniuje.

New York	\$725.00
Chicago	\$825.00
Seattle	\$930.00
Los Angeles	\$925.00

Maloniai, sąžiningai ir profesionaliai Jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirm., antr., ketvirt. ir penkt. 9 v.r. – 5 v. p.p. ir trečd. 9 v.r. – 7 v. p.p. American Travel Service, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60842.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ didysis koncertas įvyks kovo 20 d., 3 val. p.p., Marijos mokyklos auditorijoje. Programoje: „Dainavos“ ansamblis, vadovaujamas muziko Dariaus Polikajio ir solistė Vizgirdienė iš Houston, TX. Organizacijos ir visuomenė kviečiama atkreipti dėmesį ir tą popietę skirti savo draugiškam „Draugui“. Bilietus jau dabar galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, J. Vaznelio prekybos ir Cicero po lietuviškų šv. Mišių pas Kostą Dočkų.

Šį penktadienį, vasario 18 d., 6 val. vakare, Jaunimo centro vakaronėje kalbės Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. A. Eidintas, tema „Du Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimai ir išvėjimai“. Po vakaronės bus proga dalyvauti ir Virgo choro koncerte.

Čikagos ateitininkų dvasinis susikaupimas Ateitininkų namuose, Lemonte, vyks šeštadienį, vasario 26 d. Pradžia 10 val. ryto. Vedejas – kun. dr. Kęstutis Trimakas. Kadangi bus pietūs, svarbu žinoti tikslų dalyvių skaičių, todėl apie dalyvavimą prašoma pranešti Onai Baužienei, tel. 708-460-1621, arba Onai Abramaitienei, tel. 708-257-6675. Visi kviečiami dalyvauti, ne vien ateitininkai.

JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba kviečia apylinkės gyventojus ir svečius iš kitų vietovių į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, rengiamą vasario 20 d. Minėjimas prasidės Mišiomis 10 val. r. Nekalto Prasidejimo bažnyčioje. Mišių metu giedos sol. Dalia Eidukaitė-Fanelli ir parapijos choras. Organizacijos su vėliavomis ir moterys, dėvėnčios tautinius rūbus, prašomos rinktis 9:30 v. parapijos salėje rikiuotai ir procesijai į bažnyčią.

Po Mišių mokyklos salėje vyks akademinė ir meninė dalis.

Illinois gubernatorius Jim Edgar, kaip ir kiekvienais metais, išleido proklamaciją, paskelbdamas vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės dieną, kuri visų lietuvių su džiaugsmu švenčiama jau septyniadesimt šimtą kartą.

„Kernavės“ skaučių tunto iškilminga sueiga bus šį šeštadienį, vasario 19 d., 2 v. p.p. Jaunimo centro maž. salėje. Visos dalyvauja uniformuotos. Švėsimė Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Tėveliai ir svečiai kviečiami.

x Jaunimo Sąjunga šaukia susirinkimą penktadienį, vasario 18 d. 7 v.v. Informacijai skambinti Nidai: 708-656-3721. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gbaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Virš 20 metų praktikos
civilinėse ir kriminalinėse bylose

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Jeį lankote gimnaziją ir renkatės universitetą, arba jau esate universitete, bet galvojate, kad kitame universitete būtų geriau, kviečiame susirinkti Ateitininkų namuose, Lemonte, sekmadienį, vasario 27 d., 12:30 val. po pietų, kur bus pasakojama apie universitetinį gyvenimą ir mielai atsakoma į klausimus. „Universitetų popietę“ rengia studentai ateitininkai. Laukiami visi, kuriems įdomu, „kaip ten bus universitete“, t.y. mokomųjų dalykų pasirinkimas, gyvenimas bendrabutyje ar kitur, kiek kas kainuoja ir t.t.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje praneša, kad konsulas bus uždarytas vasario 16 ir kovo 11 d. Ateityje konsulas švęs visas privalomas JAV ir Lietuvos valstybės šventes ir tomis dienomis bus uždarytas.

Lietuvos vyčių 36 kuopos susirinkimas bus vasario 21 d., 7 val. vakare, Nekalto Prasidejimo parapijos salėje, 4420 S. Fairfield Ave. Viešnia-kalbėtoja yra Kriminalinio teismo teisėja Loretta Douglas. Susirinkime taip pat bus naujosios kuopos valdybos pristatymas. Šių metų valdybą sudaro: Evelyn Ozelis – pirmininkė, Ray Wertelka, Victor Utara, Sabina Henson, Mary Kinčius, Frances Urnazas, Val Vilunas, Lil Micka, Steve Rudokas, Vytautas Dijokas, Frank Grigaliunas, Frank Zailskas; patikėtiniai – Anthony Stakėnas, Vinice Samaska ir Irene Norushis.

Kun. A. Saulaitis skaitys paskaitą penktadienį, vasario 18 d., 7 v.v. Lietuvių centre, Lemonte, vyksiančioje „Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovės sueigoje. Bus minima Lietuvos Nepriklausomybės sukaktis ir skaučių Mąstymo diena. Visos narės dalyvauja uniformuotos.

Kaziuko mugės lankytojai, sekmadienį, kovo 6 d., galės skaniai papiegti „Kernavės“ ir „Aušros Vartų“ tuntų skaučių valgykloje, Jaunimo centro maž. salėje. Visi kviečiami ir laukiami. Valgykla pradės veikti tuoj po mugės atidarymo, kuris bus 10:15 val. ryto.

x „Nuosavybės mokesčiai ir jūs“ – šia tema kalbės Cook apskritys išdininkas Edward Rosewell vasario 18 d. 6:30 v.v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave. ir paaiškins nuosavybės mokesčių įstatymą. Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos valdyba kviečia ne tik savo narius, bet ir visos Čikagos lietuvių atvykti ir pasiklausti p. E. Rosewell. Apie kitus mūsų apylinkės, 15-to „Ward“, reikalus kalbės Alderman Virgil E. Jones. Susirinkime dalyvaus taip pat 11-tos apygardos, Cook apskritys Commissioner John Daley ir Commissioner John Stroger, Cook apskritys tarybos kandidatas ir prezidentas. Po susirinkimo – vaišės. Atsineškite savo nuosavybės mokesčių sąskaitas! (sk)

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v. p.p., sekm. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-438-7772 (sk)

GALITE LAIMĖTI VERTINGAS DOVANAS

Draugo fondas tebeauga, nors dar nėra tinkamai įsibėgėjęs. Kad jis sparčiau didėtų, TRANSPAK siuntinių agentūra skiria būsimiems Draugo fondo nariams 10 paskatinimo premijų, kurių bendra vertė – maždaug 1,000 dol.

Premijos yra tokios: 5 maisto siuntiniai giminiams ar pažįtamiems Lietuvoje laimėtojo pateiktu adresu. Kiekvienas siuntinys apie 100 dol. vertės. Siuntinys pristatomas gavėjui į namus.

5 premijos po 100 dol. siuntinių persiuntimo išlaidoms padengti. Siuntinius parūpina pats siuntėjas.

Kas gali laimėti? Visi, kurie įstoja į Draugo fondą nariais tarp š.m. vasario 16 ir kovo 31 d. (laikais su čekiais turi pasiekti Draugo fondo ižd. Bronių Juodelį tarp šių datų). Dovanų traukimas bus minėtam laikui tarpui pasibaigus. Pasinaudokite šia proga, stokite nariais į Draugo fondą ir laimėkite vertingas dovanas savo artimiesiems Lietuvoje.

Šį Draugo fondo vajeus paskatinimo projektą pasiūlė Romas Pukštys, kuris kartu su sūnumi Andriumi yra TRANSPAK savininkas. Esame labai dėkingi R. Pukščiui ir jo siuntinių agentūrai už pasiūlymą, kuriuo, tikime, pasinaudos mūsų skaitytiniai ir gausiai stos į Draugo fondą. Būtų puiku, kad ir kiti mūsų verslininkai, ypač tie, kurie skelbiasi „Drauge“, pasiektų šiuo pavyzdžiu, vienu kitu būdu paremdami, Draugo fondą ar paskatindami kitus jį remti.

Draugo fondas

Čikagos arkidiecezijos leidžiamas laikraštis „The New World“ vasario 11 d. laidoje išspausdino straipsnį apie Čikagos gyventojų, kuriuos sudaro daugybė skirtingų etninių grupių, papročius, atsivežtus iš savo kilmės kraštų („Returning to Their Roots“). Tarp kitų yra aprašomos ir lietuviškos vestuvės, išspausdinant net tris nuotraukas, kuriose, tautiniais drabužiais pasipuošę, jaunuoliai šoka tautinius šokius – „Sadutę“ ir „Rezginelę“.

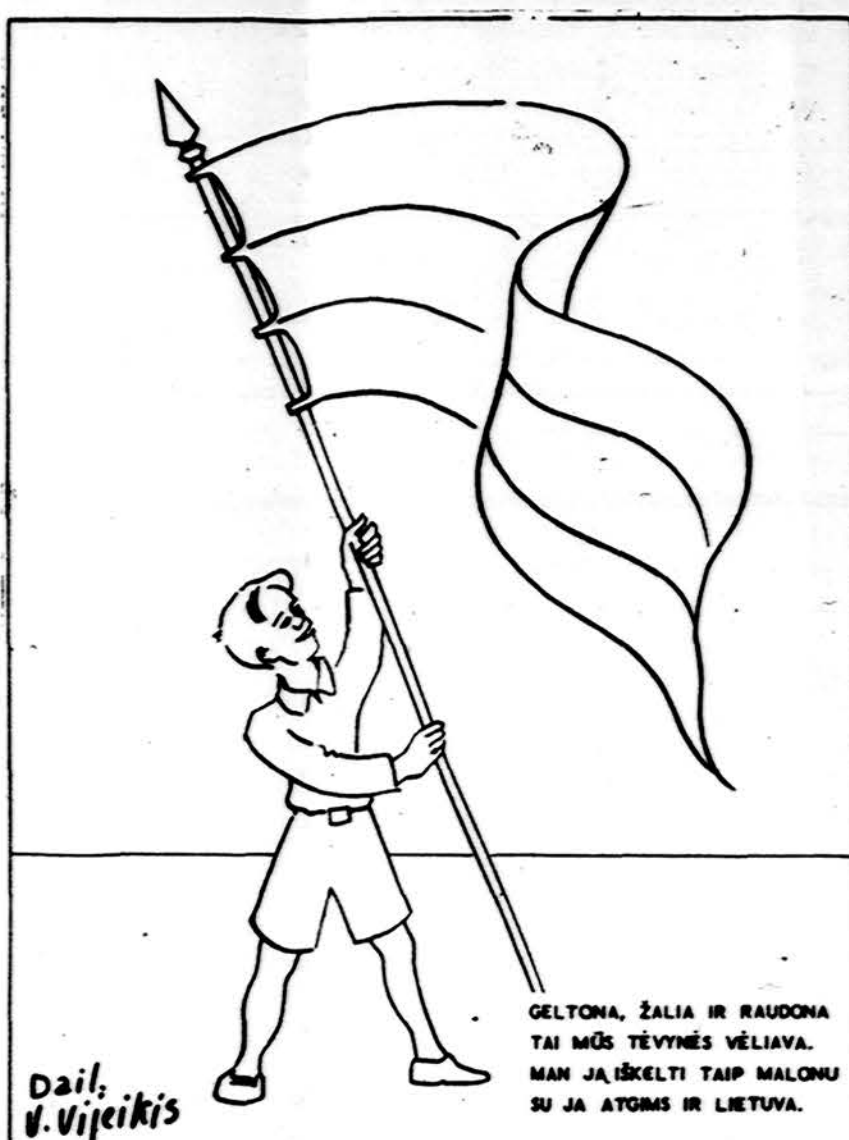
Pagaliau oras Čikagoje pradėjo pavasarėti, bet žiema dar tebeleiko visus sukaustiusi savo apsnūdumu. Geras būdas „žiemos miego“ galutinai atsikratyti, tai nuvykti į VIRGO, Vilniaus universiteto mergaičių choro koncertą, kuris įvyks ateinančią penktadienį, vasario 18 d., 7:30 val. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x A.A. Anelės Puodžiūnienės, kuri gyveno Philadelphia, PA, ir mirė š.m. sausio 1 d., atminimui giminei ir draugai auksio Lietuvos našlaičiams per „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetą: \$25 – Gatton, Teresė Curione, Fort Charlotte, FL; Elena Jonušas, Tamarac, FL; John ir Virginia Palma, Tamarac FL, \$20 – Anelės Rugažinskienė, Phila. PA, Teresė Barašauskaitė, Phila. PA, Eugenija Šiugzdienė, Phila. PA, Jonas Šiugzda ir šeima, Williamstown, NJ; \$10 – Marija Bigienienė, Vytas ir Marytė Sušinskai, Vaidas ir Kristina Verikai, Stasė ir Violeta Bendžius, Rose Chellura, V. Murašų šeima – visi iš Phila. PA: Našlaičių vardu komitetas dėkoja! Komiteto adresas: 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Chipley, FL 32428, tel. 904-773-3333. (sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 69th Place, Chicago, IL 60629

LIETUVA

Aš norėčiau nuvykti į Lietuvą, Matyti, kur gimėsi dirbo ir vargo, Matyti, kur Nemunas plaukia, Matyti, kur tėveliai gimė, Matyti, kur miškai ramūs Ir kur jūra banguoja.

Vida Žemaitaitytė.
Los Angeles Sv. Kazimiero lit. m-las mokinė („Vardan tos Lietuvos“).

MANO LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Aš lankau lituanistinę mokyklą, nes aš esu lietuvis ir man reikia išmokti lietuvių kalbą, istoriją, geografiją ir literatūrą. Man nelabai patinka lankyti lituanistinę mokyklą, nes man tenka lankyti dvi mokyklas: Marquette Parko lit. mokyklą ir šeštadieninę Čikagos lit. mokyklą. Nepatinka Marquette Parko kasdieninę mokyklą lankyti, nes kai aš einu į lietuvišką klasę, mano anglų klases draugai gali daryti visokių kitus darbus. Čikagos lit. mokykla nepatinka, nes negaliu ilgai pamiegoti šeštadieniais ir negaliu kur nors važiuoti.

Žaibas Valaitis,
Marquette Parko lit. mokyklos 6 sk. mokinyas.

UŽGAVĖNĖS

Tikrasis Užgavėnių džiaugsmas prasideda tik pritemus (saulei nusileidus). Tada kaimai atgydavo, tikrosios Užgavėnės prasidedavo. Per kaimą, per visas pirkias (kaimo namus), eidavo visokiausi „žydai“, žvėrys, baidyklės, ir kiekviena grupė su savo išdaigom. Viename vadovaudavo senoji karta. Kartais nuvykdavo ir į kaimyninį kaimą. Visi dalyviai nuėdavo ir į kaimo vakaruškas ir čia parodydavo savo išdaigas. Prieš pusianaktį baidyklės visus išpasilinksmindavo išvadydavo, nes po 12 val. nakties jau prasidėdavo gavėnia. Taip šie įvykiai buvo aprašyti Dusėtų apylinkėje, XX amžiaus dienoraštyje nr. 47, 1938 metais. Iš dr. Jono Ballo archyvo

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

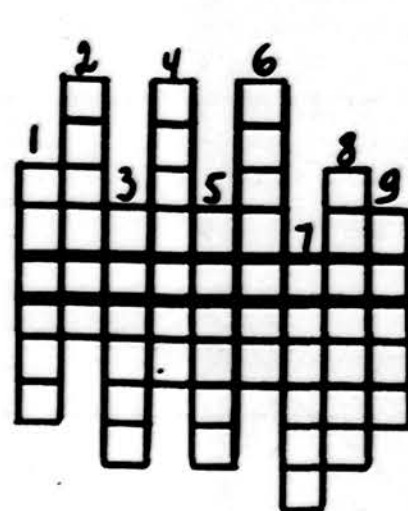
GALVOSŪKIS NR. 92

Gavę iš kur nors informaciją, atsakykite į šiuos klausimus: 1. Kurio popiežiaus motina buvo lietuvė? 2. Kurie vieni iš pirmųjų lietuvių evangelikai reformatai oficialiai susitiko su popiežiais Vatikane ir kitur? 3. Kuri didesnė: Baltijos jūra ar Raudonoji jūra? 4. Kurio ilgumo yra Nemuno upė: 889 km, 937 km, 1017 km, 1069 km? 5. Kuri upė yra ilgesnė: Lietuvos Nemunas ar Latvijos Daugava? 6. Kas teisingai ir pilnai į visus klausimus atsakys, gaus 10 taškų, už apytikrius atsakymus tik 5 taškai.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIS NR. 93
(Žiūrėkite piešinėlį)

Vienas berniukas nupiešė pirmiau vieną piešinėlį, paskiau sugalvojo nupiešti antrą panašų. Tačiau antrasis nebuvo visiškai panašus su pirmuoju, atsirado penki skirtumai. Suraskite tuos skirtumus ir apibraiukite rašiklų ar pažymėkite raštu, kur jie yra. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 94
(Žiūrėkite brėžinį)

Irašykite vardus nurodytomis reikšmėmis į stulpelius pagal pareigas. Gražūs žodžiai neparemti darbais yra tušti. Šiandien Lietuvai reikalingi dideli darbai ir pasiaukojimas. Pagal Žem Ant

skaičiais nurodytą tvarką, ryškiai apibraiukuose langeliuose perskaitysite miestą, kuriame įvyko 1992 metų olimpinės žaidynės, pavadinimą. 1. Graūzikas gyvulus gyvenas prie vandens. 2. Nukirsto medžio liekana. 3. Gyvuliukas, kuris su savi nešioja ir savo namelį. 4. Vieta gamtoje, kur išgaravę vandens garai susirenka. 5. Paukštis, kuris naktimis nemiega, skraido ir sau maistą medžioja. 6. Stipriausias medis, dažnai vadinamas medžių karaliumi. 7. Plėšrus žvėrelis. 8. Lietuvos paukštis, mėgstas su lizdus taisyti ant namų stogų. 9. Medžio dalis matoma vasarą ir ankstyvą rudenį. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 95

Miškuose aš gyvenau ir pa-baisa vaikų esu. O vieną raidę man pakeitęs ir naują žodį pasiskaitęs, turėsi daiktą gražų, švelnų. O dabar raidę man atėmęs, ir vėl gerai įsižiūrėjęs, regėsi žemės plotą dailų, kuris taip puošia mūsų tėvynę ir ten sugrįžti mus vadiną.

Atspėkite ir parašykite tuos tris žodžius (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 96

1. 1970 m. uraganas užmušė 300,000 žmonių. Kur tas įvykis buvo: Ispanijoje ar Bangladeš? 2. 1965 m. trys didelės audros užmušė 57,000 žmonių. Kur tos audros buvo: Bangladeš'e ar Japonijoje? 3. 1942 m. 491 žmogus mirė Coconut Grove gaisre. Ar tas gaisras buvo Los Angeles ar Boston'e? (5 taškai)

GALVOSŪKIO NR. 66
ATSAKYMAS

Atlikę šiuos veiksmus gausite vien tik 8 (aštuonetus).

GALVOSŪKIO NR. 67
ATSAKYMAS

1. Lietuvą vizitavęs Vokietijos prezidentas R. von Vajczer'is pareiškė, kad „Albertas Einšteinas buvo žymus žydų mokslo instituto Vilniuje valdybos narys“. („Tiesa“, 1993.X.22 Nr. 206, Vilnius). 2. Škaplieriais rūpinosi Lietuvos kariuomenės vadas generolas Juozas Stanaitis (1865-1925). (Liet. Enc., 28-423, Boston, 1963 m. ir V. Šliogerio „Antanas Smetona“, 120 p. Clevelandas, 1966 m.). 3. Skautų organizacijos įsteigėjas Baden-Powell (1857-1941) buvo Klaipėdoje ir Palangoje 1933.VIII.17 (L.E. 2-36). 4. Skrudės Sv. Rašte yra minimos tik du kartai: Patarlėse 6:6 ir 30:25. 5. Hitleris vizitavo Klaipėdą 1939.III.22 (Br. Kviklio „Mums Lietuva“, 4-645. Boston, 1968).

GALVOSŪKIO NR. 69
ATSAKYMAS

Pokylyje dalyvavo: 94 vaikai, 5 vyrai ir 1 moteris.

GALVOSŪKIO NR. 70
ATSAKYMAS

Jonukas pasakė savo klases draugams piešinio reikšmę: „Beždžionė kabo ant medžio šakos uodega apvyniojusi šaką“.